

GUIA DE L'ESTUDIANT **2010-2011**

ESCOLA UNIVERSITÀRIA DE CIÈNCIES DE LA SALUT
GRAU EN INFERMERIA

ÍNDIX

PRESENTACIÓ	1
ESCOLA UNIVERSITÀRIA DE CIÈNCIES DE LA SALUT	3
Estructura	3
Departaments	3
Òrgans de govern	3
CALENDARI ACADÈMIC	5
ORGANITZACIÓ DELS ENSENYAMENTS	8
Metodologia	8
Procés d'avaluació	9
PLA D'ESTUDIS	11
Ordenació temporal de l'ensenyament	11
ASSIGNATURES DE PRIMER CURS	14
Bioestadística i Sistemes d'Informació en Salut	14
Comunicació i Educació per a la Salut	17
Estudi del Cos Humà I	20
Història i Fonaments d'Infermeria	23
Psicologia Evolutiva i de la Salut	26
Bioquímica	29
Cultura, Societat i Salut	32
Estudi del Cos Humà II	35
Salut Pública	38
Tenir Cura: Desenvolupament de la Funció d'Infermeria	41
ASSIGNATURES DE SEGON CURS	43
Bioètica	43
Fisiopatologia	46
Infermeria Comunitària I	50
Pràcticum I	52
Anglès per a les Ciències de la Salut ("English for Health Sciences")	55
Cures d'Infermeria en Alteracions de la Salut I	57
Elaboració de Projectes I	59
Farmacoteràpia	62
Infermeria Psicosocial	65
Pràcticum II	67

PRESENTACIÓ

L'Escola Universitària de Ciències de la Salut va néixer el 1974 amb el nom d'Escola d'Infermeria «Osona», a iniciativa de la delegació d'Osona del Col·legi de Metges. El 1980 els estudis d'Infermeria passen a ser diplomatura universitària i el centre s'adscriu a la UAB. L'any 1987 es va integrar als Estudis Universitaris de Vic i pel maig de 1997, amb la Llei de Reconeixement de la Universitat de Vic pel Parlament de Catalunya, passa a denominar-se Escola Universitària de Ciències de la Salut i incorpora nous ensenyaments: Fisioteràpia (1997), Teràpia Ocupacional (1997), Nutrició Humana i Dietètica (1998) i Treball Social (2010).

Aquesta diversitat d'ensenyaments complementaris permet als nostres professors i estudiants gaudir dels avantatges de l'intercanvi d'experiències i coneixements en un marc universitari ampli. L'Escola Universitària de Ciències de la Salut de la Universitat de Vic té com a missió formar professionals amb una base sòlida, científica i humanista, amb competència per:

- Actuar d'acord a una perspectiva holística de la salut, respectant la individualitat de la persona, els seus drets i les seves creences, sense prejudicis ni discriminacions.
- Valorar, analitzar i proporcionar una atenció individualitzada en situacions de salut-malaltia tenint en compte els factors físics, psíquics, socials, ambientals i culturals.
- Realitzar actuacions de promoció, prevenció i restabliment o millora de la salut, benestar i qualitat de vida, adreçades a la persona, família, grup o comunitat, en els àmbits comunitari, social i de salut, tant en el domicili de la persona com en les institucions, organismes o entitats públiques o privades.
- Utilitzar habilitats de comunicació, negociació i empatia en el marc de la relació assistencial.
- Orientar, acompanyar i educar la persona, família o grup promovent la seva capacitat, compromís i presa de decisions pel que fa a l'autocura i protecció de la salut.
- Actuar de manera reflexiva i ètica, assegurant el respecte a la dignitat, la privacitat i la confidencialitat de la persona, família o grup.
- Aplicar el mètode científic per a la resolució de problemes i utilitzar l'evidència científica en la presa de decisions.
- Col·laborar amb estudiants o professionals d'altres disciplines en l'estudi, anàlisi i resolució de casos.
- Identificar i analitzar problemes emergents que comprometen la salut de la població, ja vinguin derivats d'alteracions de la salut o d'altres problemàtiques socioculturals que la poden afectar.
- Desenvolupar l'esperit reflexiu i innovador per buscar noves respostes als problemes de salut més prevalents i les necessitats canviants de la població.

El projecte docent de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut es fonamenta en sis eixos bàsics de formació:

1. Reconèixer la persona, sana o malalta, com un tot únic i dinàmic en constant interacció amb els altres i amb l'entorn.
2. Incorporar un mètode científic de treball que guiï les intervencions i permeti avaluar-ne els resultats.
3. Apreciar la comunicació i la relació assistencial com una eina indispensable de l'actuació professional, des d'una vessant educativa, d'ajuda i d'acompanyament.
4. Promoure cures adequades per recuperar o millorar la salut i la qualitat de vida de les persones.
5. Adoptar una actitud ètica fonamentada en el respecte a la individualitat, la dignitat i l'autonomia de l'altre.
6. Adoptar una actitud de compromís amb l'actualització constant dels propis coneixements d'acord amb els avenços científics i les necessitats emergents de la població.

El professorat promou aquests eixos formatius a través de la interacció a l'aula, les tutories individuals o grupals, la reflexió, l'anàlisi i la presa de decisions per tal que els estudiants assolixin els coneixements, les habilitats i les actituds necessaris per desenvolupar les seves competències professionals. Els mitjans institucionals on es recullen les informacions generals sobre la Universitat de Vic i els seus serveis la pàgina web, la guia de l'estudiant que teniu a les mans, o el campus virtual són algunes de les eines que us facilitaran l'aprofundiment dels recursos que teniu al vostre abast i la informació bàsica indispensable per a la vostra trajectòria curricular entre nosaltres.

Aquesta guia pretén orientar-vos en els diferents aspectes acadèmics i organitzatius del vostre centre. Hi trobareu l'estructura organitzativa, el calendari acadèmic i el pla d'estudis en el qual esteu matriculats.

En nom de tot l'equip directiu de l'escola, el professorat i el personal d'administració i serveis em plau donar-vos la benvinguda a l'EUCS i desitjar-vos una estada profitosa i satisfactòria entre nosaltres.

Anna Bonafont i Castillo

Directora de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut

ESCOLA UNIVERSITÀRIA DE CIÈNCIES DE LA SALUT

Estructura

L'Escola Universitària de Ciències de la Salut de la Universitat de Vic ofereix els ensenyaments següents:

- Diplomatura d'Infermeria
- Diplomatura de Fisioteràpia
- Diplomatura de Teràpia Ocupacional
- Diplomatura de Nutrició Humana i Dietètica
- Grau en Infermeria
- Grau en Fisioteràpia
- Grau en Teràpia Ocupacional
- Grau en Nutrició Humana i Dietètica
- Grau en Treball Social

Màster en Envel·liment Actiu: Bases per a una Atenció Integrada

Els òrgans de govern unipersonals de l'EUCS són: directora, sotsdirectora, cap d'estudis, coordinadors d'ensenyament, directors de departament i responsables d'àrees funcionals.

Els òrgans col·legiats de govern de gestió, coordinació i participació de l'EUCS són: Consell de Direcció i Claustre de Centre.

Departaments

Les unitats bàsiques de docència i de recerca de l'Escola són els Departaments, que agrupen el professorat en funció d'àrees de coneixement, estudi i recerca afins o compartides.

Al capdavant de cada departament hi ha un professor o professora que exerceix les funcions de director de Departament.

Els departaments de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut són:

Departament de Desenvolupament Humà i Acció Comunitària

directora: Laura Mascarella i Tarradellas

Departament de Processos d'Atenció Terapèutica i Qualitat de Vida

director/a: a determinar

Òrgans de govern

El Consell de Direcció és l'òrgan col·legiat de govern de l'Escola. Està constituït pels membres següents:

Directora de l'Escola, que el presideix: Anna Bonafont i Castillo
Sotsdirectora: Teresa Lleopart i Coll
Cap d'estudis: M. Pilar Turón i Morera
Directora del Departament de Desenvolupament Humà i Acció Comunitària: Laura Mascarella i Tarradellas
Director/a del Departament de Processos d'Atenció Terapèutica i Qualitat de Vida: a determinar
Coordinadora de la titulació d'Infermeria: M. Cinta Sadurní i Bassols
Coordinadora de la titulació de Fisioteràpia: Ester Goutan i Roura
Coordinador/a de la titulació de Teràpia Ocupacional: a determinar
Coordinadora de la titulació de Nutrició Humana i Dietètica: Núria Obradors i Aranda
Coordinador/a de la titulació de Treball Social: a determinar
Responsable de l'Àrea Funcional de Recerca, d'Innovació Docent i Transferència del Coneixement: Núria Obradors i Aranda
Responsable de l'Àrea Funcional de Pràctiques Clíniques: M. Carme Raurell i Costa
Responsable de l'Àrea Funcional de Formació Continuada: Montserrat Lorenzo i Avila
Referent de Relacions Internacionals i Mobilitat: Montserrat Moncunill i López

CALENDARI ACADÈMIC

PRIMER SEMESTRE

Setmanes de docència

1r curs: del 20 de setembre de 2010 (acollida) al 14 de gener de 2011. Es publicarà al campus virtual l'hora i lloc de l'acollida.

2n curs: del 20 de setembre de 2010 al 21 de gener de 2011

*Practicum I: En aquesta assignatura es realitzaran pràctiques externes.

Grup M1: del 13 d'octubre al 19 de novembre, ambdós inclosos.

Grup M2: del 22 de novembre al 14 de gener, ambdós inclosos (excepte vacances de Nadal)

Setmanes d'avaluació

1r curs: del 17 de gener a l'11 de febrer de 2011

2n curs: del 24 de gener al 4 de febrer de 2011

SEGON SEMESTRE

Setmanes de docència

1r curs: del 14 de febrer al 3 de juny de 2011

2n curs: del 7 de febrer al 3 de juny de 2011

*Practicum II: En aquesta assignatura es realitzaran pràctiques externes.

Grup M1: del 7 de març al 15 d'abril, ambdós inclosos.

Grup M2: del 26 d'abril al 3 de juny, ambdós inclosos.

Setmanes d'avaluació

1r curs i 2n curs: del 6 de juny al 23 de juny de 2011

Vacances i dies festius

Vacances de Nadal:

Del 24 de desembre de 2010 al 7 de gener de 2011, ambdós inclosos

Vacances de Setmana Santa:

Del 18 al 25 d'abril de 2011, ambdós inclosos

Dies festius:

Dissabte 9 d'octubre de 2010- No lectiu
Dilluns 11 d'octubre de 2010 - Pont
Dimarts 12 d'octubre de 2010- El Pilar
Dissabte 30 d'octubre de 2010- No lectiu
Dilluns 1 de novembre de 2010 - Tots Sants
Dissabte 4 de desembre de 2010- No lectiu
Dilluns 6 de desembre de 2010 - La Constitució
Dimarts 7 de desembre de 2010 - Pont
Dimecres 8 de desembre de 2010 - La Puríssima
Dilluns 13 de juny de 2011 - Segona Pasqua (festa local pendent d'aprovació)
Divendres 24 de juny de 2011 - Sant Joan
Dilluns 4 de juliol de 2011- Pont
Dimarts 5 de juliol de 2011 - Festa Major (festa local)

Observació: Aquest calendari està supeditat a la publicació de les festes locals i autonòmiques

Calendari acadèmic 2010-2011

Docència:

Les 36 setmanes del curs acadèmic es distribuïran entre el 6 de setembre i el 2 de juliol
Les 30 setmanes de docència es distribuïran entre el 6 de setembre i el 4 de juny
Els ensenyaments de Màster i de Formació Continuada podran allargar aquests períodes

Vacances de Nadal:

Del 24 de desembre de 2010 al 7 de gener de 2011, inclosos

Vacances de Setmana Santa:

Del 18 al 25 d'abril de 2011, inclosos

Dies festius:

Dissabte 9 d'octubre de 2010- No lectiu
Dilluns 11 d'octubre de 2010 - Pont
Dimarts 12 d'octubre de 2010- El Pilar
Dissabte 30 d'octubre de 2010- No lectiu
Dilluns 1 de novembre de 2010 - Tots Sants
Dissabte 4 de desembre de 2010- No lectiu
Dilluns 6 de desembre de 2010 - La Constitució
Dimarts 7 de desembre de 2010 - Pont
Dimecres 8 de desembre de 2010 - La Puríssima
Dilluns 13 de juny de 2011 - Segona Pasqua (festa local pendent d'aprovació)
Divendres 24 de juny de 2011 - Sant Joan
Dilluns 4 de juliol de 2011- Pont
Dimarts 5 de juliol de 2011 - Festa Major (festa local)

Observació: Aquest calendari està supeditat a la publicació de les festes locals i autonòmiques

ORGANITZACIÓ DELS ENSENYAMENTS

Metodologia

Els crèdits ECTS

El crèdit ECTS (o crèdit europeu) és la unitat de mesura del treball de l'estudiant en una assignatura. Cada crèdit europeu equival a 25 hores que inclouen totes les activitats que realitza l'estudiant dins d'una determinada assignatura: assistència a classes, consulta a la biblioteca, pràctiques, treball de recerca, realització d'activitats, estudi i preparació d'exàmens, etc. Si una assignatura té 6 crèdits vol dir que es preveu que el treball de l'estudiant haurà de ser equivalent a 150 hores de dedicació a l'assignatura (6 x 25).

Les competències

Quan parlem de competències ens referim a un conjunt de coneixements, capacitats, habilitats i actituds aplicades al desenvolupament d'una professió. Així doncs, la introducció de competències en el currículum universitari ha de possibilitar que l'estudiant adquireixi un conjunt d'atributs personals, habilitats socials, de treball en equip, de motivació, de relacions personals, de coneixements, etc. que li permetin desenvolupar funcions socials i professionals en el propi context social i laboral.

Algunes d'aquestes competències són comunes a totes les professions d'un determinat nivell de qualificació. Per exemple, tenir la capacitat de resoldre problemes de forma creativa, o treballar en equip, són **competències generals o transversals** de pràcticament totes les professions. És de suposar que un estudiant universitari les adquirirà, incrementarà i consolidarà al llarg dels seus estudis, primer, i, després, en la seva vida professional.

Altres competències, en canvi són **específiques** de cada professió. Un fisioterapeuta, posem per cas, ha de dominar unes competències professionals molt diferents de les que ha de dominar un treballador social.

L'organització del treball acadèmic

Les competències professionals plantegen l'ensenyament universitari més enllà de la consolidació dels continguts bàsics de referència per a la professió. Per tant, demana unes formes de treball complementàries a la transmissió de continguts i és per això que parlem de tres tipus de treball a l'aula o en els espais de la Universitat de Vic, que en el seu conjunt constitueixen les hores de contacte dels estudiants amb el professorat:

Les **sessions de classe** s'entenen com a hores de classe que imparteix el professorat a tot el grup. Aquestes sessions inclouen les explicacions del professorat, les hores de realització d'exàmens, les conferències, les projeccions, etc. Es tracta de sessions centrades en algun o alguns continguts del programa.

Les **sessions de treball dirigit** s'entenen com a hores d'activitat dels estudiants amb la presència del professorat (treball a l'aula d'ordinadors, correcció d'exercicis, activitats en grup a l'aula, col·loquis o debats, pràctiques de laboratori, seminaris en petit grup, etc. Aquestes sessions podran estar dirigides a tot el grup, a un subgrup o a un equip de treball.

Les **sessions de tutoria** són aquelles hores en què el professorat atén de forma individual o en petit grup els estudiants per conèixer el progrés que van realitzant en el treball personal de l'assignatura, orientar o dirigir els treballs individuals o grupals o per comentar els resultats de l'avaluació de les diferents activitats. La iniciativa de l'atenció tutorial pot partir del professorat o dels mateixos estudiants per plantejar dubtes sobre els treballs de l'assignatura, demanar

orientacions sobre bibliografia o fonts de consulta, conèixer l'opinió del professorat sobre el propi rendiment acadèmic o aclarir dubtes sobre els continguts de l'assignatura. La tutoria és un element fonamental del procés d'aprenentatge de l'estudiant.

Dins el pla de treball d'una assignatura també s'hi preveuran les sessions dedicades al **treball personal dels estudiants** que són les hores destinades a l'estudi, a la realització d'exercicis, a la recerca d'informació, a la consulta a la biblioteca, a la lectura, a la redacció i realització de treballs individuals o en grup, a la preparació d'exàmens, etc.

El Pla de treball

Aquesta nova forma de treballar demana la creació d'eines de planificació per a l'alumnat per tal que pugui organitzar i preveure la feina que ha de realitzar a les diferents assignatures. És per això que el Pla de treball esdevé un recurs important que possibilita la planificació del treball que ha de fer l'estudiant en un període de temps limitat.

El Pla de treball és el document que ha de reflectir la concreció dels objectius, continguts, metodologia i avaluació de l'assignatura dins l'espai temporal del semestre o del curs. Es tracta d'un document que planifica temporalment les activitats concretes de l'assignatura de forma coherent amb els elements indicats anteriorment.

El Pla de treball és l'instrument que serveix de guia per planificar els continguts i les activitats de les sessions de classe, les sessions de treball dirigit i les sessions de tutoria i consulta. En el Pla de treball s'hi concretaran i planificaran els treballs individuals i de grup i les activitats de treball personal de consulta, recerca i estudi que caldrà realitzar en el marc de l'assignatura.

El Pla de treball s'ha de centrar bàsicament en el treball de l'estudiant i ha d'orientar-lo perquè planifiqui la seva activitat d'estudi encaminada a l'assoliment dels objectius de l'assignatura i a l'adquisició de les competències establertes.

L'organització del pla de treball pot obeir a criteris de distribució temporal (quinzenal, mensual, semestral, etc.) o bé pot organitzar-se seguint els blocs temàtics del programa de l'assignatura (o sigui, establint un pla de treball per a cada tema o bloc de temes del programa).

Procés d'avaluació

Segons la normativa de la Universitat de Vic, els ensenyaments oficials de grau s'avaluaran de manera continuada i hi haurà una única convocatòria oficial per matrícula. Per obtenir els crèdits d'una matèria o assignatura s'hauran d'haver superat les proves d'avaluació establertes en la programació corresponent.

L'avaluació de les competències que l'estudiant ha d'assolir en cada assignatura requereix que el procés d'avaluació no es redueixi a un únic examen final. Per tant, s'utilitzaran diferents instruments per poder garantir una avaluació continuada i més global que tingui en compte el treball que s'ha realitzat per assolir els diferents tipus de competències. És per aquesta raó que parlem de dos tipus d'avaluació amb el mateix nivell d'importància:

Avaluació de procés: Seguiment del treball individualitzat per avaluar el procés d'aprenentatge realitzat durant el curs. Aquest seguiment es pot fer amb les tutories individuals o grupals, el lliurament de treballs de cada tema i la seva posterior correcció, amb el procés d'organització i assoliment que segueixen els membres d'un equip de forma individual i col·lectiva per realitzar els treballs de grup, etc.

L'avaluació del procés es farà a partir d'activitats que es realitzaran de forma dirigida o

s'orientaran a la classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Alguns exemples serien: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); participació en debats col·lectius, visites, assistència a conferències, etc. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del semestre.

Avaluació de resultats: Correcció dels resultats de l'aprenentatge de l'estudiant. Aquests resultats poden ser de diferents tipus: treballs en grup de forma oral i escrita, exercicis de classe realitzats individualment o en petit grup, reflexions i anàlisis individuals en les quals s'estableixen relacions de diferents fonts d'informació més enllà dels continguts explicats pel professorat a les sessions de classe, redacció de treballs individuals, exposicions orals, realització d'exàmens parcials o finals, etc.

Les darreres setmanes del semestre estaran dedicades a la realització de proves i activitats d'avaluació.

Els estudiants que no superin l'avaluació hauran de matricular i repetir l'assignatura el proper curs.

PLA D'ESTUDIS

Tipus de matèria	Crèdits
Formació Bàsica	60
Obligatòria	81
Optativa	9
Treball de Fi de Grau	10
Pràctiques Externes	80
Total	240

Ordenació temporal de l'ensenyament

PRIMER CURS

Primer semestre	Crèdits	Tipus
Bioestadística i Sistemes d'Informació en Salut	6.00	Formació Bàsica
Comunicació i Educació per a la Salut	6.00	Formació Bàsica
Estudi del Cos Humà I	6.00	Formació Bàsica
Història i Fonaments d'Infermeria	6.00	Obligatòria
Psicologia Evolutiva i de la Salut	6.00	Formació Bàsica

Segon semestre	Crèdits	Tipus
Bioquímica	6.00	Formació Bàsica
Cultura, Societat i Salut	6.00	Formació Bàsica
Estudi del Cos Humà II	6.00	Formació Bàsica
Salut Pública	6.00	Obligatòria
Tenir Cura: Desenvolupament de la Funció d'Infermeria	6.00	Obligatòria

SEGON CURS

Primer semestre

	Crèdits	Tipus
Bioètica	6.00	Formació Bàsica
Fisiopatologia	6.00	Formació Bàsica
Infermeria Comunitària I	3.00	Obligatòria
Pràcticum I	15.00	Pràctiques Externes

Segon semestre

	Crèdits	Tipus
Anglès per a les Ciències de la Salut ("English for Health Sciences")	6.00	Formació Bàsica
Cures d'Infermeria en Alteracions de la Salut I	6.00	Obligatòria
Elaboració de Projectes I	3.00	Obligatòria
Farmacoteràpia	3.00	Obligatòria
Infermeria Psicosocial	3.00	Obligatòria
Pràcticum II	9.00	Pràctiques Externes

TERCER CURS

Primer semestre

	Crèdits	Tipus
Consell Alimentari. Dietètica i Dietoteràpia	3.00	Obligatòria
Cures d'Infermeria en Alteracions de la Salut II	6.00	Obligatòria
Infermeria Comunitària II	3.00	Obligatòria
Infermeria Maternal i Salut Reproductiva	3.00	Obligatòria
Pràcticum III	15.00	Pràctiques Externes

Segon semestre

	Crèdits	Tipus
Elaboració de Projectes II	3.00	Obligatòria
Infermeria de la Infància i l'Adolescència	3.00	Obligatòria
Infermeria en Salut Mental	6.00	Obligatòria
Infermeria Gerontològica i Geriàtrica	6.00	Obligatòria
Pràcticum IV	12.00	Pràctiques Externes

QUART CURS

Primer semestre

	Crèdits	Tipus
Atenció Integrada	3.00	Obligatòria
Cures al Final de la Vida	3.00	Obligatòria
Gestió i Administració dels Serveis d'Infermeria	6.00	Obligatòria
Optatives	3.00	Optativa
Pràcticum V	12.00	Pràctiques Externes
Treball de Fi de Grau I	3.00	Treball de Fi de Grau

Segon semestre

	Crèdits	Tipus
Optatives	6.00	Optativa
Pràcticum VI	17.00	Pràctiques Externes
Treball de Fi de Grau II	7.00	Treball de Fi de Grau

ASSIGNATURES DE PRIMER CURS

Bioestadística i Sistemes d'Informació en Salut

Crèdits: 6.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

L'assignatura de Bioestadística en el context global de les carreres relacionades amb la salut, s'entén com una matèria que ha d'aportar la base per poder comprendre la literatura científica d'una banda, i de l'altra ha de capacitar les persones amb una nova eina d'expressió. Dit d'una altra manera, es correspondria al saber llegir i escriure utilitzant com a base el llenguatge estadístic. Així doncs, està directament relacionada amb totes les altres assignatures ja que dona a l'alumnat instruments per poder-les entendre i poder-s'hi expressar alhora. És una porta d'entrada al coneixement científic, tret diferencial de la formació universitària. És una iniciació al món de la ciència i a la creació de coneixement. El coneixement científic ha de servir per ajudar els estudiants a donar resposta a les preguntes que els sorgiran en la pràctica clínica. És per això que cal també disposar de competències relacionades amb la cerca d'informació rellevant entorn el problema que es vulgui resoldre. Però principalment és útil per a tots aquells professionals que tenen interès a avaluar els resultats de la seva pràctica professional quotidiana.

1. Conèixer les etapes del mètode científic i la seva aplicació en les ciències de la salut.
2. Conèixer, seleccionar i aplicar les proves estadístiques en l'anàlisi de les dades.
3. Utilitzar el programa SPSS en el procés d'anàlisi estadística de les dades.
4. Interpretar els resultats obtinguts en l'anàlisi d'una base de dades.
5. Descriure els resultats estadístics.
6. Conèixer i utilitzar les normes elementals d'edició i de presentació escrita i oral dels treballs originals.
7. Conèixer i utilitzar les principals fonts documentals de l'àmbit de la salut.
8. Identificar l'estructura i el contingut d'un original en una publicació científica.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Capacitat d'anàlisi i síntesi.
Coneixement bàsic general.
Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.
Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
Habilitat en l'ús elemental de la informàtica.
Capacitat per a la resolució de problemes.
Capacitat per al treball en equip.
Capacitat per aprendre.
Habilitat per treballar amb autonomia.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Aplicar les tecnologies i sistemes d'informació i comunicació de les cures de salut.
Analitzar les dades estadístiques referides a estudis poblacionals, identificant les possibles causes de problemes de salut.

CONTINGUTS:

Mòdul 1. Sistemes d'Informació en Salut:

1. Fonts d'informació, procés de cerca documental i bases de dades bibliogràfiques i documentals en l'àmbit sociosanitari.

Mòdul 2. El mètode científic. Etapes en el procés de la investigació i aportació de l'Estadística.

Mòdul 3. Estadística descriptiva:

1. Conceptes bàsics: variables i escales de mesura.
2. Recollida de la informació i organització de les dades per a l'anàlisi: Codificació i creació de la matriu de dades.
3. Taules de distribució de freqüències.
4. Mesures de tendència central: Mitjana, Moda, Mediana.
5. Mesures de posició: Percentils.
6. Mesures de dispersió: Variància, Desviació estàndard, Amplitud.
7. Mesures de forma: Índex d'asimetria. Índex d'apuntament.
8. Representació gràfica de la informació.
9. Ús del programa SPSS per l'anàlisi estadístic descriptiu.
10. Elaboració d'informes de resultats i edició.

Mòdul 4. Probabilitat:

1. Definició.
2. Probabilitat condicionada. Teorema de Bayes.
3. Distribucions de probabilitat:
  1. Variables discretes i variables contínues.
  2. La distribució Normal.

Mòdul 5. Inferència estadística:

1. Població i mostra:
  1. Teoria del mostratge.
  2. Criteris de representativitat en la selecció dels individus.
2. Distribució mostral d'un estadístic:
  1. Teoria de l'estimació.
  2. Estimació de paràmetres: càlcul d'Intervals de confiança de proporcions i mitjanes.
3. Ús del programa SPSS per a l'estimació de paràmetres.

Mòdul 6. Test d'Hipòtesis:

1. Tipus de proves: conformitat, homogeneïtat i relació. Contrastos unilaterals i bilaterals. Grau de significació.
2. Comparança de proporcions:

1. Proves de conformitat: Test Binomial.
2. Proves d'homogeneïtat: Proves χ^2 , McNemar i Test de Wilcoxon.
3. Comparança de mitjanes:
  1. Proves de conformitat: Test T-Student per a una mostra, prova de Normalitat de Kolmogorov-Smirnov.
  2. Proves d'homogeneïtat: Proves T-Student per a dades independents i aparellades. Test U de Mann-Whitney.
4. Correlació i Regressió.
  1. Proves de relació: Coeficient de correlació lineal de Pearson.
  2. Regressió lineal simple.
5. Ús del programa SPSS per a l'aplicació dels tests d'hipòtesi.

Mòdul 7. Integració de conceptes:

1. Exercici de síntesi.
2. Interpretació dels resultats estadístics en la literatura científica de l'àmbit sociosanitari.

AVALUACIÓ:

1. Desenvolupament d'un cas (grup). (30%).
2. Proves d'avaluació continua (individual). (70%).

S'ha d'assolir una nota de 5 sobre 10 tant de la part de grup com de la part individual. D'aquesta última part hi haurà tres activitats d'avaluació individuals obligatòries amb pes proporcional a la dedicació lectiva. Cal assolir una nota mínima de 3 punts en cada una d'elles per tal que puguin tenir-se en compte per a l'avaluació individual global.

BIBLIOGRAFIA:

- Barón López, F.J. Bioestadística: Métodos y Aplicaciones. Universidad de Málaga. (www.bioestadistica.uma.es/libro/)
- Burns, N.; Grove, S. (2004). Investigación en enfermería. (pp 117-145, 3ª ed.). Madrid: Elsevier.
- Colton, T. (1979). Estadística en Medicina. Barcelona: Salvat.
- Domènech, J.M. (1991). Métodos estadísticos en ciencias de la salud. Barcelona: Signo.
- Norman i Streiner (1996). Bioestadística. Madrid: Mosby/Doyma.
- Pardell, H. i col. (2001). Manual de Bioestadística. 2ª ed. Barcelona: Masson.
- Polit, Hungler (1997). Investigación científica en ciencias de la salud. Santa Fe de Bogotá: McGraw Hill-Interamericana.
- Schwartz, D. (1988). Métodos estadísticos para médicos y biólogos. Barcelona: Herder.
- Sentís Vilalta, J.; Ascaso Terrén C.; Vallès Segalés A.; Canela Soler J. (1992). Licenciatura. Bioestadística. (2ª ed.) Barcelona: Ed. Científicas y Técnicas.
- Susan Milton, J. (1994). Estadística para biología y ciencias de la salud. (2ªed.) Madrid: McGraw Hill-Interamericana.
- Zaiats, V.; Calle, M.L. (2001). Probabilitat i estadística: Exercicis II. Universitat Autònoma de Barcelona.
- Zaiats, V.; Calle, M.L.; Presas, R. (1998). Probabilitat i estadística. Exercicis I. Vic: Eumo Editorial.

Comunicació i Educació per a la Salut

Crèdits: 6.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria principal de Comunicació i s'imparteix en la formació bàsica d'Infermeria. Es relaciona amb altres assignatures d'Infermeria de primer curs i esdevindrà una part important d'assignatures dels següents cursos.

La Comunicació és clau en totes les accions dels professionals que treballen amb i per als éssers humans. Per això es considera bàsica en la formació de les professions sanitàries com ho és Infermeria per desenvolupar una relació empàtica amb els usuaris, famílies i grups, i també com a eina d'Educació per a la Salut (EpS). L'EpS és un procés planificat i sistematitzat de comunicació i d'ensenyament aprenentatge orientat a fer fàcil l'adquisició, elecció i manteniment de les pràctiques saludables.

El paper de l'EpS i de la Comunicació és significatiu en totes les esferes de l'atenció integral a les persones. És a dir, tant en la promoció de la salut, la prevenció de la malaltia, el tractament dels problemes de salut, la rehabilitació física i/o mental com en la reinserció social.

Objectius

- Comprendre la importància de la Comunicació i la relació terapèutica en la professió sanitària.
- Comprendre la importància de la comunicació i l'EpS en la funció docent, en els diferents àmbits d'actuació professional
- Descriure models, tècniques i estratègies de Comunicació i d'EpS
- Aplicar els coneixements de la Comunicació i de l'EpS per proposar actuacions pedagògiques adequades a les necessitats educacionals de les persones, grups i comunitat.
- Identificar intervencions de comunicació i EpS adaptades a l'individu, a la família, als grups socials i a la comunitat segons necessitats.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comprendre les teories de l'aprenentatge que s'han d'aplicar en l'educació per la salut i en el propi procés d'aprenentatge al llarg de la vida.
- Identificar els factors que intervenen en el treball en equip i en situacions de lideratge.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per a l'ús d'habilitats interpersonals.
- Habilitat per treballar en un context internacional.
- Habilitat per treballar amb autonomia.
- Sensibilitat davant qüestions mediambientals.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Establir una relació empàtica i respectuosa amb el pacient i la família, d'acord amb la situació de la persona, problema de salut i etapa de desenvolupament.

Identificar els factors relacionats amb la salut i els problemes de l'entorn, per atendre les persones en situacions de salut i malaltia com a integrants d'una comunitat.

CONTINGUTS:

1. Mòdul: Comunicació humana
  1. Comunicació: teories i conceptes. Tipus de comunicació
  2. Bases de la comunicació social
  3. La comunicació verbal i no verbal
  4. Importància de l'observació i l'escolta
  5. Etapes del procés comunicatiu
  6. Estils de comunicació i assertivitat
  7. Orientacions pràctiques per una comunicació eficaç
2. Mòdul: Aspectes relacionals i la relació assistencial.
  1. Les relacions interpersonals
  2. La relació intrapersonal: autoconcepte i autoestima
  3. La comunicació en la relació assistencial
  4. Paper de les emocions en els professionals i usuaris
  5. L'entrevista clínica: context i generalitats
  6. La Relació d'ajuda, Counseling i assessorament
3. Mòdul: Professional de la salut i fonaments de l'Educació per a la Salut
  1. Antecedents de l'EpS. Professionals de la salut i EpS
  2. L'educació. Educació tradicional i progressiva. Educació Formal, No Formal i Informal
  3. Conceptes, àmbits (promoció, prevenció, recuperació), subjectes d'EpS i agents d'EpS; elements integrants d'EpS i objectius.
  4. Procés d'ensenyament-aprenentatge
  5. Context. Elements i condicionants (entorns específics)
  6. Models d'Educació per a la Salut
4. Mòdul: Planificació de l'Educació per a la Salut
  1. Pla, programa i/o projecte d'educació per a la salut: característiques generals i etapes del procés.
    1. Introducció, justificació
    2. Identificació i descripció del Grup Diana
    3. Diagnòstic educacional.
    4. Objectius pedagògics, continguts i activitats
    5. Mètodes i estratègies educatives
    6. Avaluació
  2. Models de planificació en EpS.
  3. Aplicació pràctica.

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada: exercicis, lectures, treballs, presentacions orals, assistència i participació a classe (50% de la nota final de l'assignatura).

Prova o proves escrita/es sobre el temari (50% de la nota final de l'assignatura).

Ambdues parts cal aprovar-les de manera independent amb una puntuació igual o superior a 5 per tal d'obtenir la nota final de l'assignatura. Proves objectives per avaluar continguts teòrics i activitats per avaluar els continguts pràctics, de forma continuada. Els criteris d'avaluació es concretaran a l'inici de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Abad A i col. Salud pública y educación para la salud. Barcelona: Masson, 2000.

Clèries, X. La comunicació. Una competencia esencial para los profesionales de la salud. Barcelona: Elsevier/Masson, 2006.

Contento, I. Nutrition education: linking research, theory, and practice. Jones and Bartlett Publishers, 2007.

Green, W.H.; Simmons-Morton, B.E. Educación para la salud. Mèxic: Interamericana, 1988.

Marqués, F.; Sáez, S.; Guayata, R. Métodos y medios en promoción y educación para la salud. Barcelona: UOC, 2004.

Perea, R. (dir.) Educación para la salud. Reto de nuestro tiempo. Madrid: Díaz de Santos, 2004.

Perea, R. Promoción y educación para la salud: tendencias innovadoras. Madrid: Díaz de Santos, 2009.

Rochon, A. Educación para la Salud. Guía práctica para realizar un proyecto. Barcelona: Masson, 1990.

Salleras L. Educación sanitaria. Principios, métodos y aplicaciones. 2a ed. Madrid: Díaz de Santos, 1993.

Serrano, M.I. La educación para la salud del siglo XXI; comunicación y salud. Madrid: Díaz de Santos, 1998.

Els professors complementaran la bibliografia de cada tema.

Estudi del Cos Humà I

Crèdits: 6.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura, juntament amb la d'Estudi del Cos Humà II, conformen la matèria d'Anatomia i proporcionen els coneixements sobre les estructures de l'organisme i la seva funcionalitat. Per al desenvolupament d'aquesta assignatura no es requereixen coneixements previs específics.

L'assignatura d'Estudi del Cos Humà I té com a objectiu principal que els estudiants adquireixin:

1. Coneixements generals de l'estructura i funcionament del cos humà.
2. Coneixements bàsics sobre Histologia i Embriologia Humana.
3. Coneixements de les diferents parts de l'anatomia humana.
4. Coneixements de Fisiologia o funcionament normal del cos humà.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Capacitat d'anàlisi i síntesi.

Coneixement bàsic general.

Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.

Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.

Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Conèixer i identificar l'estructura i funció del cos humà.

Comprendre les bases moleculars i fisiològiques de les cèl·lules i els teixits.

CONTINGUTS:

1. Histologia
  1. Característiques generals de la cèl·lula, membrana, citoplasma i nucli.
  2. Teixits. Tipus i funcions. Característiques anatòmiques.
2. Sentits corporals
  1. Oïda. Anatomia i funcions.
  2. Ull. Anatomia i funcions
  3. Pell. Anatomia i funcions.
  4. Gust i olfacte. Anatomia i funcions.
3. Embriologia
  1. Concepte i definició d'embriologia.
  2. Fecundació i fases a posteriori.
  3. Òrgans, aparells i sistemes embriològics.

4. Sistemes embriològics. Circulatori, excretor, osteomuscular i nerviós.
5. Somites.
6. Alteracions en el desenvolupament embrionari.
4. Sang
  1. Generalitats en el desenvolupament embrionari.
  2. Funcions de la sang.
  3. Metabolisme del ferro.
  4. Hemostasia.
  5. Grups sanguinis.
  6. Hematopoiesi.
5. Immunologia
  1. Estudi bàsic del concepte immunològic.
6. Genètica
  1. Gens, cromosomes i ADN.
  2. Herència. Lleis de Mendel.
  3. Principis bàsics de genètica.
  4. Trastorns cromosòmics.
7. Hormones
  1. Principis fonamentals d'endocrinologia.
  2. Hipòfisi. Adenohipòfisi. Neurohipòfisi.
  3. Tiroides. Hormones i funcions.
  4. Paratiroides. Hormona i funcions.
  5. Pàncreas. Hormones i funcions.
  6. Suprarenals. Hormones i funcions.
  7. Gònaes masculines. Hormones i funcions.
  8. Gònaes femenines. Hormones i funcions.
8. Homeostasi
  1. Medi intern.
  2. Electròlits.
  3. Aigua i osmolaritat.
  4. Regulació de l'equilibri àcid-base.

AVALUACIÓ:

Sistema d'avaluació:

Avaluació continuada i setmanal de les activitats dirigides, autònomes o en grups, ja siguin teòriques o pràctiques.

La nota final s'obtindrà dels següents paràmetres.

80% Examen final.

20% Avaluació continuada

BIBLIOGRAFIA:

Perlemuter, Léon. (1999). *Anatomo-fisiología*. Barcelona: Masson.

Gilroy, Anne M. (2008). *Prometheus: Atlas de anatomía*. Buenos Aires: Médica Panamericana.

Nguyen, S.H. (2007). Manual de anatomía y fisiología humana. Madrid: DAE.

Agur, A.M.R. (1994). Atlas de anatomía de Grant. Madrid: Médica Panamericana.

Moore, Keith L. (1993). Anatomía com orientación clínica. Madrid: Médica Panamericana.

Tixa, Serge. (2006). Atlas de anatomía palpatoria: investigación manual de superfície. Amsterdam; Barcelona: Elsevier Masson.

Moore, Keith L. (2009). Fundamentos de anatomía: com orientación clínica. Madrid: Wolters Kluwer.

Thibodeau, Gary A. (2008). Estructura del cuerpo humano. Amsterdam; Barcelona: Elsevier.

Tortosa, Gerard J. (2008). Introducción al cuerpo humano: fundamentos de anatomía y fisiología. Mèxic: Médica Panamericana.

Lippert, Herbert. (2005). Estructura y morfología del cuerpo humano. Madrid: Marbán.

Vigué, Jordi; Martín, Emilio. (2006). Atlas del cuerpo humano: anatomía, histología, patologías. Madrid: Difusión Avances de Enfermería.

Història i Fonaments d'Infermeria

Crèdits: 6.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria específica de Fonaments Teòrics i Metodològics de la Infermeria. Es correspon amb la iniciació en la formació específica de la professió d'Infermeria. A Història i Fonaments d'Infermeria es pretén que l'estudiant reconegui l'evolució del cuidar al llarg de la història i que integri els conceptes bàsics de la disciplina infermera. Per al desenvolupament d'aquesta assignatura no es requereixen coneixements previs específics.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Coneixement bàsic general.
- Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.
- Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar, integrar i relacionar el concepte de salut i les cures, des d'una perspectiva històrica, per comprendre l'evolució de la cura d'infermeria.
- Comprendre des d'una perspectiva ontològica i epistemològica l'evolució dels conceptes centrals que configuren la disciplina d'infermeria, així com els models teòrics més rellevants, aplicant la metodologia científica en el procés de cuidar i desenvolupant els plans de cures corresponents.
- Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria.
- Identificar i analitzar la influència de factors interns i externs en el nivell de salut d'individus i grups.

CONTINGUTS:

1. Tenir cura en la Prehistòria. Cures lligades a la supervivència
2. Cultura / Civilitzacions antigues
  1. L'Orient Mitjà: Egipte, Babilònia i Palestina
  2. L'Extrem Orient: Índia i Xina.
  3. El món mediterrani: Grècia i Roma
3. La infermeria en l'Edat Mitjana
  1. Activitats sanadores.
  2. Hospitals monàstics i hospitals seglars.
  3. Ordres militars.
  4. Ordres mendicants.
  5. Beguinatge.
4. La infermeria en l'Edat Moderna

1. Repercussions de la reforma protestant i del Concili de Trento
2. Les primeres reformes en infermeria.
5. La professionalització de la infermeria. Florence Nightingale
6. La infermeria en l'edat contemporània
  1. Associacions d'infermeria:
    1. Consell Internacional d'infermeres i Col·legis Professionals.
  2. Infermeria a l'Estat espanyol:
    1. Escoles.
    2. Evolució de les titulacions vinculades al cuidar (practicants, infermeres i matrones).
    3. Unificació dels estudis (ATS). Infermeria Universitària.
  3. La infermeria avui.
7. Fonaments teòrics de la infermeria:
  1. El pensament infermer
  2. Corrents de pensament i models en infermeria
  3. El model de cures de Virgínia Henderson:
    1. Conceptes: persona, salut, entorn, cures d'infermeria i la seva interacció.
    2. Necessitats Fonamentals de Virgínia Henderson: definició, factors que afavoreixen la independència de la persona i manifestacions.

AVALUACIÓ:

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada de les activitats realitzades per l'estudiant a través de:

- Treball d'aprofundiment en un tema d'Història d'Infermeria (10% de la nota de l'assignatura)
- Lectura i anàlisi d'articles d'Història d'Infermeria (15% de la nota de l'assignatura)
- Resolució d'exercicis/problemes (10% de la nota final de l'assignatura)
- Prova escrita (60% de la nota final de l'assignatura)
- Assistència obligatòria als seminaris pràctics (5% de la nota final de l'assignatura)

La nota final serà el resultat de la ponderació de les notes obtingudes en cadascuna de les parts, sempre i quan aquestes estiguin aprovades.

BIBLIOGRAFIA:

- Baly, M. (1993). Florence Nightingale à través ses écrits. Montréal: Editions du Renouveau Pédagogique, ERPI.
- Domínguez Alcón, C. (1981) La Infermeria a Catalunya. Barcelona: Rol.
- Donahue, M.P. (1999) Historia de la enfermería. Madrid: Elsevier.
- Henderson, V. (1971). Principios básicos de los cuidados de enfermería. Ginebra: Consejo Internacional de Enfermeras.
- Henderson, V. (1994). La naturaleza de la enfermería. Una definición y sus repercusiones en la práctica, la investigación. Madrid: McGraw-Hill.
- Hernández Conesa, J. (1995). Historia de la enfermería. Madrid: Interamericana/ McGraw-Hill.
- Kérouac, S. (1996). El pensamiento enfermo. Barcelona: Masson.
- Kershaw, B. i Salvatge, J. (1989) Modelos de Enfermería. Barcelona: Rol.
- Kozier, B.; Erb, G.; Olivieri, R. (1999). Fundamentos de enfermería. Conceptos, procesos y práctica. Madrid: McGraw-Hill Interamericana.

Marriner, A. i Raile, M. (2007). Modelos y teorías en enfermería. 6ena. Edició. Madrid: Elsevier.

Nightingale, F. (1990). Notas sobre enfermería. Qué es y qué no es. Barcelona: Salvat.

Riehl-Sisca, J. (1992). Modelos Conceptuales de enfermería. Barcelona: Doyma.

Riopelle, L., Grondin, L. i Phaneuf, M. (1993). Cuidados de enfermería: un modelo centrado en las necesidades de la persona. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill.

Siles, J. (1999). Historia de la enfermería. Alicante: Aguaclara.

Weslwy Ruby, L. (1997). Teorías y modelos de enfermería. Mèxic: McGraw-Hill Interamericana.

Col·lecció Nursing photobook. Barcelona: Doyma.

Psicologia Evolutiva i de la Salut

Crèdits: 6.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pretén donar a conèixer els continguts essencials de la psicologia evolutiva i de la salut, així com la seva aplicació a la pràctica professional. Es considera de fonamental importància en la formació bàsica dels professionals de la salut.

Objectius:

1. Conèixer els esdeveniments fonamentals en relació a la història i actualitat de la disciplina.
2. Adquirir el coneixement dels aspectes psicològics del desenvolupament humà al llarg del cicle vital.
3. Conèixer les diferents corrents i models actuals de la psicologia.
4. Identificar la importància de les situacions crítiques de pèrdua i processos de dol normal i patològic, així com la diversitat de les respostes davant de la salut/malaltia.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Conèixer i comprendre els processos de desenvolupament evolutiu des d'una perspectiva psicològica i de cicle vital.

Capacitat d'anàlisi i síntesi.

Coneixement bàsic general.

Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.

Capacitat per a la resolució de problemes.

Capacitat per al treball en equip.

Capacitat per aprendre.

Habilitat per treballar amb autonomia.

CONTINGUTS:

Mòdul1: Introducció a la psicologia

1. Epistemologia de la psicologia.
  1. La psicologia de la salut i els seus àmbits d'actuació
  2. Els factors psicosocials que intervenen en el procés salut-malaltia
  3. La salut mental: diferents concepcions
  4. L'aportació de la psicologia a la situacions crítiques, conflicte i dol

Mòdul 2: Els marcs teòrics

1. Conductisme
  1. Principals autors.
  2. Bases teòriques

- 3. Models d'intervenció
- 2. Cognitivisme
  - 1. Principals autors
  - 2. Bases teòriques
  - 3. Models d'intervenció
- 3. Humanisme
  - 1. Principals autors
  - 2. Bases teòriques
  - 3. Models d'intervenció
- 4. Psicoanàlisi
  - 1. Principals autors
  - 2. Bases teòriques
  - 3. Models d'intervenció

Mòdul 3: Psicologia Evolutiva: Característiques psicològiques del desenvolupament al llarg del cicle vital (intel·ligència, psicomotricitat, llenguatge, relacional i social).

- 1. De la concepció al naixement.
- 2. Primera infància. Primer any de vida
- 3. Primera infància. Segon any de vida.
- 4. Els anys preescolars.
- 5. La infància intermèdia.
- 6. Adolescència.
- 7. Maduresa.
- 8. Vellesa.

AVALUACIÓ:

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada: treballs, comentaris clínics, lectures obligatòries (40% de la nota final de l'assignatura)

Prova escrita sobre el contingut del temari (60% de la nota final de l'assignatura)

BIBLIOGRAFIA:

- Bergeret, J. Psicología patológica. Barcelona: Toray-Masson, 1977.
- Bermejo, J.C. Apuntes de relación de ayuda. Madrid: Cuadernos del Centro de Humanización de la Salud, 1996.
- Chaplin, J.; Krawiwc, T.S. Psicología: Sistemas y teorías. Mèxic: Nueva colección Interamericana.
- Latoores, J.M. Ciencias psicosociales aplicadas. Madrid: Síntesis, 1995.
- Liberman, R. Iniciación al análisis y terapia de la conducta. Barcelona: Fontanella.
- Mira, V.; Ruiz, P.; Gallano, C. Conceptos freudianos. Síntesis, 2005.
- Morrison, V.; Bennet, P. Psicología de la salud. Pearson.
- Nasio, J.D. El placer de leer a Freud. Barcelona: Gedisa.
- Osterrieth, P. Psicología infantil. Madrid: Morata.
- Battro, A. El pensamiento de Jean Piaget. Emecé.

Rogers, C.R. Psicología centrada en el cliente. Barcelona: Paidós, 1982.
Rogers, C.R. El camino del ser. Barcelona: Kairós.
Schneider, P.B. Psicología aplicada a la práctica médica. Barcelona: Paidós.
Triado, C. Psicología Evolutiva. Vic: Eumo Editorial.
Tubert, S. Sigmund Freud. EDAF 2000.
Whaley, D.; Malott, R. Psicología del comportamiento. Barcelona: Fontanella.

Bioquímica

Crèdits: 6.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

L'assignatura pertany a la matèria Bioquímica, dins del Mòdul de Formació Bàsica corresponent a la branca de Ciències de la Salut. A Bioquímica es pretén que l'estudiant conegui les característiques generals del funcionament de l'organisme a nivell molecular i cel·lular, que li permetin entendre molts dels processos que es produeixen en l'organisme, tant en situacions de salut com de malaltia i al llarg del cicle vital.

Aquesta assignatura es relaciona amb altres assignatures del mateix mòdul de formació bàsica de manera que aporta les bases moleculars per a la comprensió de l'Anatomia i la Fisiologia humanes i de la Fisiopatologia. Però també es relaciona amb assignatures de la matèria Infermeria Clínica, concretament aporta les bases moleculars, cel·lulars i sistèmiques necessàries per a la comprensió de l'assignatura de Farmacoteràpia i de l'assignatura de Consell Alimentari: Dietètica i Dietoteràpia.

Per al desenvolupament d'aquesta assignatura no es requereixen coneixements previs específics.

L'assignatura de Bioquímica té com a objectius principals que els estudiants siguin capaços de:

Conèixer els aspectes generals del funcionament de l'organisme humà a nivell molecular.

Conèixer les principals biomolècules i les seves funcions en l'organisme humà.

Conèixer les característiques generals dels processos químics que efectuen les cèl·lules, com es regulen i com s'integren.

Conèixer les diferents etapes que segueix el medicament a través del cos humà: absorció, distribució, metabolisme i eliminació.

Conèixer els mecanismes d'acció dels fàrmacs a nivell molecular, cel·lular, tissular, orgànic i sistèmic

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Capacitat d'anàlisi i síntesi.

Coneixement bàsic general.

Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.

Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.

Capacitat per a la resolució de problemes.

Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Conèixer i identificar l'estructura i funció del cos humà.

Comprendre les bases moleculars i fisiològiques de les cèl·lules i els teixits.

CONTINGUTS:

1. Aigua i solucions
  1. Aigua i solucions: propietats de l'aigua i funcions en l'organisme.
  2. Àcids, bases dèbils i solucions amortidores.
  3. Solucions iòniques, moleculars i col·loïdals.
  4. Pressió osmòtica.
2. Aminoàcids
  1. Estructura i propietats dels aminoàcids.
3. Proteïnes
  1. Enllaç peptídic.
  2. Estructura de les proteïnes.
  3. Funcions de les proteïnes.
  4. Proteïnes globulars.
  5. Hemoglobina i Mioglobina
4. Enzims
  1. Característiques i funcions.
  2. Mecanisme d'acció.
  3. Cinètica enzimàtica.
  4. Regulació enzimàtica
5. Hidrats de carboni
  1. Estructura i funcions en l'organisme humà.
6. Lípids
  1. Estructura i funció dels principals lípids de l'organisme humà.
  2. Lipoproteïnes: tipus, funcions i metabolisme.
7. Metabolisme
  1. Principis bàsics del metabolisme.
  2. Catabolisme: principals vies d'obtenció d'energia, compartimentalització cel·lular i regulació.
  3. Anabolisme: vies principals i regulació.
  4. Integració del metabolisme.
  5. Perfils metabòlics dels principals teixits i òrgans.
8. Farmacocinètica
  1. Alliberació, absorció, metabolisme i eliminació.
9. Farmacodinàmia
  1. Mecanismes d'acció farmacològica, receptors i l'efecte farmacològic.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà a partir de:

1. Proves d'avaluació: 80% (es realitzaran diversos exàmens o proves d'avaluació al llarg del curs)
2. Avaluació continuada de les activitats dirigides i autònomes: 20%
  - Resolució d'exercicis i problemes tant de continguts teòrics com dels seminaris.
  - Realització de treballs.
  - Lectura i anàlisi d'articles i resolució de qüestions relacionades.

BIBLIOGRAFIA:

Müller-Sterl, W. Bioquímica. Fundamentos para Medicina y Ciencias de la Vida. Barcelona: Reverté, 2008.

Murray, R.K.; Bender, D.A.; Botham, K.M.; Kennelly, P.J.; Rodwell, V.W.; Weil, P.A. Harper. Bioquímica Ilustrada. Mèxic DF: McGraw-Hill-Interamericana. 2010.

Lozano, J.A. i altres. Bioquímica y Biología Molecular para ciencias de la salud. 2a ed. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 2000.

Stryer, L.; Berg, J.M.; Tymoczko, J.L. Bioquímica. 6a ed. Barcelona: Reverté, 2007.

Katzung, Bertran G i Col. Farmacología básica y clínica. Madrid: McGraw-Hill, 11ª edición 2010

Mosquera, J.M.; Galdós, P. Farmacología para enfermeras. 4ª edición. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana, 2005.

Boyer, Mary J. Matemáticas para enfermeras. Mèxic DF: Manual Moderno. 2ª edición. 2009.

Cultura, Societat i Salut

Crèdits: 6.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

L'assignatura té com a objectius donar a conèixer l'ésser humà en l'àmbit de la salut, la malaltia i l'atenció. L'antropologia de la medicina i el concepte de cultura relacionen el que es refereix a les creences, valors, símbols i estils de vida d'un grup, que són apresos, practicats i transmesos de generació en generació. Un aspecte bàsic i essencial de l'ensenyament és capacitar per a la reflexió dels sistemes d'organització social, de grups, famílies, comunitats i sistemes de cura de diferents realitats culturals.

L'objectiu bàsic del curs consisteix a analitzar els continguts teòrics i/o metodològics que l'antropologia de la salut ha desenvolupat en l'estudi sociocultural dels processos de salut/malaltia/atenció, que apropi l'alumne a la comprensió i desenvolupi l'adquisició d'eines i competències de diferents representacions culturals dels grups, per donar resposta a les necessitats plantejades en el context social i pluricultural.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Conèixer i comprendre la interacció dels aspectes socioculturals en el manteniment de la salut o en l'aparició de la malaltia.

Identificar els factors que intervenen en el treball en equip i en situacions de lideratge.

Capacitat d'anàlisi i síntesi.

Coneixement bàsic general.

Capacitat per a la resolució de problemes.

Capacitat per a l'ús d'habilitats interpersonals.

Apreciació de la diversitat i multiculturalitat.

Habilitat per treballar en un context internacional.

Capacitat per aprendre.

Comprensió de les cultures i els costums d'altres països.

Habilitat per treballar amb autonomia.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Identificar els factors relacionats amb la salut i els problemes de l'entorn, per atendre les persones en situacions de salut i malaltia com a integrants d'una comunitat.

CONTINGUTS:

Introducció a l'antropologia general. Conceptes de grup, de família, d'estructura social i estatus.

- Conceptes de cultura, aculturació, etnocentrisme, perspectiva Emic-Etic
- La història de l'antropologia de la medicina els seus inicis i relacions amb la medicina

- biomèdica La medicina com una ciència social.
  - L'antropologia de la medicina, coneixements teòrics: Els camps d'estudi de l'antropologia mèdica. Tradicions teòriques en antropologia de la salut. Medicina tradicional, corrents teòrics
  - Conceptes teòrics d'investigació de l'antropologia o models explicatius
- La construcció i la dimensió sociocultural del patiment. Malaltia i la seva interpretació. Els processos de cura. Els dispositius de cura i cuidatge com a processos culturals
- Factors que influeixen en els processos de salut/malaltia i atenció/marginació
  - Els estudis i coneixements de sistemes culturals: creences, valors i normes socials de cuidatge i cura
  - Models de pràctiques i la seva relació amb canvis sociopolítics, econòmics i de valors: Contribució de l'antropologia a la infermeria
- Bases de coneixement de Metodologies
- Bases d'investigació en equips multidisciplinars. Objectius de la metodologia qualitativa.
  - Coneixement d'experiències en el treball de camp
  - Experiències pràctiques en un projecte de recerca
- Els estudis i coneixements de sistemes de cura en societats africanes
- Sistemes tradicionals dels pobles de Benín
  - Sistemes tradicionals i sincretismes
  - Altres sistemes de cura: Conceptes
- Salut i pluralisme mèdic. Migracions
- L'antropologia mèdica en els estudis de les migracions
  - Diversitat cultural i salut. Aspectes culturals i costums que influeixen en la salut. Diferències en els processos i percepcions de salut i malaltia
  - Els itineraris terapèutics: estudi de cas. Observació participant explicació i seminari
  - Formació dins dels estudis sanitaris: societats pluriculturals (taller)
- Les xarxes de suport sociosanitari des d'una perspectiva global
- La societat civil i processos de salut i malaltia. Recorreguts o itineraris terapèutics: exemple (estudi de cas)
- Canvis i adaptacions del sistema sanitari: La dualitat de sistemes mèdics. Medicina oficial i medicina folk
- Problemàtiques existents en l'atenció: Interaccions-comunicació
  - Estratègies d'atenció dins dels serveis: programes i protocols, professionals
  - Noves teràpies nous models o implementació d'estratègies de cura

AVALUACIÓ:

Sistema d'avaluació

- Avaluació bibliografia, fitxes de lectura com a treball pràctic (20% de la nota final de l'assignatura)
- Seminaris participatius: aportacions dels estudiants (15% de la nota final de l'assignatura)
- Tallers pràctics adquisició de competències (10% de la nota final de l'assignatura)
- Prova teòrica escrita/Avaluació de l'assaig escrit que l'estudiant presenta a final de curs: (55% de la nota final de l'assignatura)

S'avaluen els següents aspectes relacionats amb les competències adquirides al llarg del semestre:

Capacitat d'argumentació teòrica de la documentació.
Bibliografia.
Capacitat de discussió i síntesi sobre els autors.
Adquisició de les competències dirigides a l'atenció de la diversitat.
L'adquisició de reflexió i coneixement d'un cas pràctic o d'una situació.
Capacitat de comprendre l'alteritat i d'assolir una atenció pluralista.

BIBLIOGRAFIA:

Ackerknecht, E. Medicina y antropología social, Madrid: Akal, 1996.
Aguirre Beltrán, G. Antropología médica, Mèxic: CIESAS, Editorial de la Casa Chata, 1986.
Antropología i Salut, Salut i Societat. Seminari n. 2 Fundació la Caixa, 1984.
Cecil G. Helman, Culture Health and Illness, 4th ed., Arnold, 2000.
Claude Lévi-Strauss, La mirada distante, Barcelona: Vergara, 1984.
Comelles, J.M.; Martínez, A. Enfermedad, cultura i Sociedad. Madrid: Eudema Antropología, 1993.
Comelles, J.M. El regreso de lo cultural. Cuadernos de Psiquiatría Comunitària, vol, 3, n. 1, pp.6-21, 2003*
Diversidad cultural y práctica médica en el s. XXI (in-comp. J. Filgueira Lois, Ignacio Lope, F.)
Laplantine François, Antropología de la Enfermedad. Buenos Aires: Del Sol, 1999.
Lesley Lowes; Ian Hulatt, Involving Service Users in Health and Social Care Researched. London: Routledge, 2005.
Martínez Hernaéz, Ángel, Antropología Médica. Teorías sobre la cultura, el poder y la enfermedad, 2008*
Mallart i Guimerà, Ll. (comp.) Ser hombre, ser alguien. Ritos e iniciaciones en el Sur del Camerún, Barcelona: Publicacions UAB, 1993.
Mallart i Guimerà, Ll., Sóc fill dels Evuzok, 1a ed. Barcelona: La Campana, 1992.
Mallart i Guimerà, Ll. Okupes a l'Àfrica, 2000.
Menéndez, E.L. La parte negada de la cultura, Barcelona: Bellaterra, 2002.
Michel Kenny i Jesús de Miguel, comp. La antropología médica en España, Barcelona: Anagrama, 1980.
Moreno Preciado, Manuel. El cuidado del Otro, Barcelona: Ed. Bellaterra, 2008.
Sontag Susan, La malaltia com a metàfora, Barcelona: Empúries, 2a ed. 1989.
Sontag Susan, El sida y sus metáforas, Barcelona: Muchnik Editores, 1989.

Lectures

Lectura n. 1 La antropología era una ciencia natural.
Lectura n. 2 Ángel Martínez Hernaéz. Antropología Médica, Teorías sobre la cultura, el poder y la enfermedad, Barcelona: Anthropos, 2008.
Lectura n. 3 Susan Sontag, La enfermedad y sus metáforas, El sida y sus metáforas. Ed. Suma de Letras, 2003.
Lectura n. 4 Article: Sistema medicina. Lectures n. 4. Pràctiques de treball personal. Salut i malaltia.
Lectura n. 5 Manuel Moreno Preciado, El cuidado del Otro. Barcelona: Bellaterra, 2008.
Lectura n. 5 Eduardo L. Menéndez, Factores culturales. De las definiciones a los usos específicos. Medicina i Cultura, 2000.
Lectura n. 6 Lluís Mallart, Sóc fill dels Evuzok. Barcelona: La Campana, 1992 (altres lectures)

Estudi del Cos Humà II

Crèdits: 6.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura, juntament amb la d'Estudi del Cos Humà I, conformen la matèria d'Anatomia i proporcionen els coneixements sobre les estructures de l'organisme i la seva funcionalitat. Per al desenvolupament d'aquesta assignatura no es requereixen coneixements previs específics.

L'assignatura d'Estudi del Cos Humà II té com a objectiu principal que els estudiants adquireixin:

- Coneixements generals de l'estructura i funcionament del cos humà.
- Coneixements bàsics de l'estructura osteomuscular.
- Coneixements de les diferents parts de l'anatomia humana.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat de posar els fonaments en el coneixement bàsic de la professió.
- Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer i identificar l'estructura i funció del cos humà.
- Comprendre les bases moleculars i fisiològiques de les cèl·lules i els teixits.

CONTINGUTS:

1. LOCOMOTOR.
  1. Retrosoma. Columna vertebral i musculatura.
  2. Extremitat inferior.
  3. Extremitat superior.
  4. Tòrax.
  5. Abdomen.
  6. Crani, cara, coll.
1. RESPIRATORI
  1. Generalitats anatòmiques.
  2. Mecànica respiratòria.
  3. Intercanvi de gasos.
  4. Transport de gasos per la sang.

5. Regulació de la respiració.

1. CARDIOCIRCULATORI

1. Generalitats anatòmiques.
2. La bomba. Aspectes mecànics i elèctrics.
3. Regulació de la circulació. Pressió i pols.

1. RENAL

1. Generalitats anatòmiques.
2. Funcions del ronyó.
3. Mecanismes de filtració, reabsorció i secreció.
4. Activitat osmòtica del ronyó.
5. Funcions del ronyó en la regulació de l'equilibri àcid-base.
6. La micció.

1. DIGESTIU

1. Generalitats anatòmiques.
2. Masticació, deglució. Motilitat de boca i esòfag.
3. Digestió salival.
4. Digestió gàstrica.
5. Digestió intestinal.
6. Estructura funcional del fetge i la vesícula biliar.
7. Pàncreas digestiu.
8. Trànsit i absorció intestinal. Defecació.

1. NERVIÓS

1. Generalitats anatòmiques.
2. Organització dels centres nerviosos.
3. Reflexos somàtics de la medulla espinal.
4. Escorça motora primària i sistema piramidal.
5. Sistema extrapiramidal.
6. Funcions del cerebel.
7. Sistema nerviós vegetatiu.
8. Reflexos condicionats.

AVALUACIÓ:

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada de les activitats dirigides, autònomes o en grups, ja siguin teòriques o pràctiques.

La nota final s'obté dels següents paràmetres:

80% examen final.

20% avaluació continuada

BIBLIOGRAFIA:

- Perlemuter, Léon. (1999). *Anatomo-fisiología*. Barcelona: Masson.
- Gilroy, Anne M. (2008). *Prometheus: Atlas de anatomía*. Buenos Aires: Médica Panamericana.
- Nguyen, S.H. (2007). *Manual de anatomía y fisiología humana*. Madrid: DAE.
- Agur, A.M.R. (1994). *Atlas de anatomía de Grant*. Madrid: Médica Panamericana.
- Moore, Keith L. (1993). *Anatomía com orientación clínica*. Madrid: Médica Panamericana.
- Tixa, Serge. (2006). *Atlas de anatomía palpatoria: investigación manual de superficie*. Amsterdam; Barcelona: Elsevier Masson.
- Moore, Keith L. (2009). *Fundamentos de anatomía: com orientación clínica*. Madrid: Wolters Kluwer.
- Thibodeau, Gary A. (2008). *Estructura del cuerpo humano*. Amsterdam; Barcelona: Elsevier.
- Tortosa, Gerard J. (2008). *Introducción al cuerpo humano: fundamentos de anatomía y fisiología*. Mèxic: Médica Panamericana.
- Lippert, Herbert. (2005). *Estructura y morfología del cuerpo humano*. Madrid: Marbán.
- Vigué, Jordi; Martín, Emilio. (2006). *Atlas del cuerpo humano: anatomía, histología, patologías*. Madrid: Difusión Avances de Enfermería.

Salut Pública

Crèdits: 6.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria principal d'Infermeria Comunitària. S'imparteix en la iniciació de la formació bàsica d'Infermeria i es relaciona amb altres assignatures de primer curs i següents. En l'assignatura de Salut Pública es pretén que l'estudiant conegui i compregui les bases conceptuals de la Salut Pública i les àrees de coneixement necessàries per al seu desenvolupament i gestió.

Per cursar aquesta assignatura no cal cap requisit previ.

Actualment la Salut Pública pren una posició predominant en els estudis d'Infermeria per la seva implicació per fomentar estils de vida saludables. Seguint les directrius marcades per l'OMS, els fisioterapeutes participen en els equips multidisciplinaris d'Atenció Primària creant i executant programes de promoció de la salut i de prevenció de malalties i lesions. D'altra banda, el seu àmbit d'actuació s'estén fins al món laboral i escolar, entre altres, aportant els seus coneixements per millorar la qualitat de vida dels diversos grups de població.

Objectius de l'assignatura L'assignatura de Salut Pública té com objectius que l'estudiant sigui capaç de:

1. Comprendre la salut com un concepte ampli i la seva implicació en l'atenció sanitària.
2. Comprendre la Salut Pública i les seves accions dirigides a la salut de la població.
3. Definir el Sistema Sanitari Espanyol i la seva organització, i comparar-lo amb altres models
4. Relacionar els factors i els problemes de l'entorn amb el procés salut malaltia i l'atenció d'infermeria.
5. Reconèixer les utilitats de l'epidemiologia, la demografia i la microbiologia en l'àmbit de la Salut Pública
6. Identificar les accions preventives adequades als problemes de salut.
7. Conèixer els aspectes jurídics generals relacionats amb l'atenció sanitària

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Identificar els factors que intervenen en el treball en equip i en situacions de lideratge.

Capacitat d'anàlisi i síntesi.

Coneixement bàsic general.

Capacitat per a la comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa.

Habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).

Capacitat per aprendre.

Sensibilitat davant qüestions mediambientals.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Conèixer el Sistema Sanitari Espanyol.

Identificar els factors relacionats amb la salut i els problemes de l'entorn, per atendre les persones en situacions de salut i malaltia com a integrants d'una comunitat.

Aplicar els mètodes i procediments necessaris en el seu àmbit per identificar els problemes de salut més rellevants en una comunitat.

Descriure els fonaments del nivell primari de salut i les activitats a desenvolupar per proporcionar una cura integral d'infermeria a l'individu, la família i la comunitat.

CONTINGUTS:

1. Mòdul: Salut i els seus Determinants.
  1. Salut i malaltia. Concepte i definicions
  2. Evolució i enfocaments. Procés salut-malaltia
  3. Determinants del procés salut-malaltia
  4. Estil de vida i biologia humana.
  5. Origen, evolució i transmissió de la malaltia
2. Mòdul: Atenció Sanitària
  1. Atenció de salut. Modalitats d'atenció sanitària
  2. Salut Pública i Salut comunitària : conceptes i evolució.
  3. Atenció Primària de Salut: filosofia i fonaments
  4. Promoció de la salut. Participació Comunitària
  5. Prevenció de la malaltia. Nivells. Vacunació
3. Mòdul: El Medi ambient i la Salut
  1. Coneixement dels factors del medi ambient i la seva influència en la salut de la població
    1. L'atmosfera, l'aigua, el sol, i els seus contaminants.
    2. Contaminació per residus sòlids (gestió dels residus sanitaris).
    3. Contaminació física: per radiacions, per soroll.
  2. Microbiologia bàsica
    1. Característiques generals: virus, bacteris, protozous, fongs i helmints
    2. Interaccions microbianes amb els humans
    3. Malalties transmissibles
4. Mòdul: Estudi de les poblacions i els seus problemes de salut: Mesures en Salut Pública i fonts d'informació.
  1. Demografia
    1. Conceptes demogràfics bàsics.
    2. Estructura de la població.
    3. Dinàmica de la població.
    4. Tendències demogràfiques.
  2. Epidemiologia
    1. Conceptes i usos de l'epidemiologia
    2. Mesures de freqüència de la malaltia: prevalença i incidència
    3. Dissenys d'estudis epidemiològics
    4. Cribratges
    5. Vigilància epidemiològica
5. Mòdul: Aspectes jurídics relacionats amb la professió
  1. La relació jurídica amb l'usuari.

2. Norma jurídica: concepte, vigència i publicitat
3. El dret civil: la persona humana
4. El dret penal: concepte general. Delictes sobre responsabilitat
5. Llei d'Ordenació de les Professions Sanitàries (LOPS)
6. Mòdul: Organització i legislació sanitària
  1. Sistema Sanitari i Models.
  2. Sistema sanitari espanyol i Llei General de Sanitat.
  3. Sistema sanitari català i Llei d'Ordenació Sanitària. Altres CCAA
  4. O.M.S i altres organismes internacionals.

AVALUACIÓ:

Continuada i final.

Avaluació continuada: exercicis, lectures, treballs, presentacions orals, assistència i participació a classe (40% de la nota final de l'assignatura).

Prova o proves escrita/es sobre el temari (60% de la nota final de l'assignatura).

Totes les parts cal aprovar-les de manera independent amb una puntuació igual o superior a 5 per tal d'obtenir la nota final de l'assignatura.

Els criteris d'avaluació es concretaran a l'inici de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Ashton, J; Seymour, H. (1990), La nueva Salud Pública. Barcelona: Masson
- Ahlbom, A.; Nonell, S. (1987) Fundamentos de Epidemiología. Madrid: Siglo XX.
- Fernández, E. (1998), Internet i Salut Pública. Rev. Gaceta Sanitaria 1998; 12:176-181
- Frías Osuna, A. (2000), Salud Pública y educación para la salud. Barcelona: Masson.
- Generalitat de Catalunya. (1990). Llei d'Ordenació Sanitària de Catalunya. Barcelona: Departament de Sanitat i Seguretat Social.
- Hernández Aguado Ildfonso (2005) Manual de epidemiología y salud pública para licenciaturas y diplomatura en ciencias de la salud. Madrid: Médica Panamericana.
- Jenicek, M.; Cléroux R. (1990) Epidemiologia. Principios. Técnicas. Aplicaciones. Barcelona: Salvat.
- Jiménez Orantes, M. (1993) Legislación / Derecho sanitario. Introducción al derecho. Barcelona: Jims.
- Ley General de Sanidad. BOE núm,102 pag. 15215 29/4/86)
- Martín Zurro, A.; Cano, J.F.(1999) Atención Primaria: conceptos, organización y práctica clínica. 4a ed. Madrid: Hancourt-Brace
- Piedrola Gil, et. al. (1991), Medicina Preventiva y Salud Pública. 9ª ed. Barcelona: Masson-Salvat.
- Ministerio de Sanidad i consumo <http://www.msc.es>
- Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya <http://www.gencat/salut>
- OMS <http://www.who.org>

Els professors afegiran bibliografia específica i altres fonts de documentació per a cada tema.

Tenir Cura: Desenvolupament de la Funció d'Infermeria

Crèdits: 6.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria específica de Fonaments Teòrics i Metodològics de la Infermeria. Es correspon amb la iniciació en la formació específica de la professió d'Infermeria. A Tenir Cura: Desenvolupament de la Funció d'Infermeria es pretén que l'estudiant s'iniciï en l'aplicació del Procés d'Atenció d'Infermeria (PAI) per tal de desenvolupar les funcions de la disciplina infermera.

Per al desenvolupament d'aquesta assignatura és recomanable que l'estudiant hagi cursat l'assignatura d'Història i Fonaments d'Infermeria

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Identificar els factors que intervenen en el treball en equip i en situacions de lideratge.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement bàsic general.
- Capacitat per a la resolució de problemes.
- Capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria.
- Promoure la participació de les persones cuidades, famílies i els grups en el seu procés de salut-malaltia.
- Identificar les necessitats de cura derivades dels problemes de salut.
- Aplicar el procés d'infermeria per proporcionar i garantir el benestar, la qualitat i seguretat a les persones ateses.

CONTINGUTS:

1. Introducció al Procés d'Atenció d'Infermeria (PAI):
  1. Valoració
  2. Anàlisi i interpretació de les dades. Taxonomia NANDA
  3. Planificació: Resultats d'Infermeria (NOC) i Intervencions d'Infermeria (NIC)
  4. Execució
  5. Avaluació
2. Interrelació entre etiquetes diagnòstiques NANDA, resultats (NOC) i intervencions (NIC) d'Infermeria partint del model de Virgínia Henderson.

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada de les activitats realitzades per l'estudiant a través de:

- Prova 1: Contingut teòric (50% de la nota final de l'assignatura)
- Prova 2: Contingut seminaris (10% de la nota final de l'assignatura)
- Prova 3: Anàlisi de dades d'un cas pràctic (10% de la nota de l'assignatura)
- Prova 4: Aplicació NOC i NIC a partir d'un cas pràctic (5% de la nota de l'assignatura)
- Resolució d'exercicis/casos que es treballaran al llarg de l'assignatura (10% de la nota de l'assignatura)
- Assistència obligatòria als seminaris pràctics (5% de la nota final de l'assignatura)
- Treball cooperatiu (10% de la nota final de l'assignatura) Avaluació competències G1/ G9 / G12 / G21

La nota final serà el resultat de la ponderació de les notes obtingudes en cadascuna de les parts, sempre i quan aquestes estiguin aprovades.

BIBLIOGRAFIA:

- Alfaro-LeFevre, R. (2002). Aplicación del proceso enfermero. Guía paso a paso. 4a ed. Barcelona: Masson.
- Alfaro-LeFevre, R. (2003). Aplicación del proceso enfermero. Fomentar el cuidado en colaboración. 5a ed. Barcelona: Masson.
- Bulechek, G. M. (2009). Clasificación de intervenciones de enfermería (NIC). 5a ed. Madrid: Elsevier.
- Fernández Ferrín, C. (2000). Enfermería Fundamental. Barcelona: Masson.
- Hernández-Conesa, J.M. i altres. (2003) Fundamentos de la enfermería. Teoría y método. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana.
- Hogston, R. i Marjoram, B. (2008). Fundamentos de la práctica de enfermería. 3a ed. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana.
- Kozier, B. i altres (2008). Fundamentos de enfermería. 8a ed. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana.
- Luís, M.T. (2008). Los diagnósticos enfermeros. 8a ed. Madrid: Elsevier-Masson.
- Moorhead, S. (2009). Clasificación de resultados de enfermería (NOC). 4a ed. Madrid: Elsevier.
- NANDA Internacional. (2007). Diagnósticos enfermeros: definiciones y clasificación 2007-2008. Madrid: Elsevier.
- Potter, P.A. (2001). Fundamentos de enfermería. 5a ed. Madrid: Elsevier.
- Vázquez Chozas, J.M. i altres. (2008). El proceso de atención de enfermería: teoría y práctica. Alcalá de Guadaíra (Sevilla): MAD.

ASSIGNATURES DE SEGON CURS

Bioètica

Crèdits: 6.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria d'Ètica i pretén donar a conèixer els continguts essencials tant de la bioètica fonamental com de la bioètica clínica. La bioètica és una disciplina que vol ajudar l'estudiant perquè pugui ser un bon professional de la salut, sobretot des de la vessant d'actituds i valors ètics. La primera part pretén introduir l'estudiant en els coneixements bàsics de la bioètica i altres disciplines que hi estan relacionades. En la segona part s'abordaran qüestions que plantegen problemes ètics i jurídics en l'àmbit de les ciències de la vida i les ciències de la salut.

Els objectius de l'assignatura de bioètica pretenen que l'estudiant:

- Comprengui el sentit i l'abast de la reflexió ètica en l'àmbit de la professió infermera.
- Conegui i assumeixi els valors i actituds que configuren la professió infermera i les disposicions pròpies del seu codi deontològic.
- Identifiqui i analitzi qüestions ètiques que es plantegen en la seva professió i aprengui a donar-hi respostes fonamentades.
- S'iniciï en el coneixement dels criteris ètics i metodologies que s'utilitzen en bioètica per prendre decisions.

CONTINGUTS:

1. Antropologia
  1. L'home un ésser pluridimensional i plurirelacional.
  2. La dimensió ètica de la persona humana.
  3. La dignitat humana.
2. Ètica
  1. Moral i ètica.
  2. Les dues dimensions de la vida moral.
  3. Teories ètiques.
3. Deontologia
  1. Deontologia i codis deontològics.
  2. Els deures professionals i l'excel·lència professional.
  3. Presentació i anàlisi d'alguns codis deontològics de l'àmbit sanitari.
4. Bioètica
  1. Naturalesa i objectius de la bioètica.
  2. Criteris i metodologies per a prendre decisions.
  3. Comitès de bioètica.
5. Biodret

1. Concepte de biodret.
2. Relacions entre ètica i dret.
3. Responsabilitat jurídica dels professionals de la salut.
4. Aspectes a tenir en compte en la política legislativa en l'àmbit de les ciències de la salut.
6. Drets humans
  1. Concepte i fonaments dels drets humans.
  2. Les tres generacions de drets humans.
  3. La protecció dels drets humans.
7. Drets i deures dels ciutadans en relació a la salut i l'atenció sanitària
  1. El malalt subjecte de drets i deures.
  2. Cartes de drets i deures dels ciutadans en relació a la salut i l'atenció sanitària.
8. Final de la vida
  1. Morir avui.
  2. Aspectes ètics de les intervencions en el final de la vida: obstinació terapèutica, eutanàsia, suïcidi assistit i cures pal·liatives.
  3. Documents de voluntats anticipades.
9. Inici de la vida
  1. Estatut epistemològic de l'embrió.
  2. Aspectes ètics i legals en l'inici de la vida.
10. Dret a la informació i el consentiment informat
  1. Dret a la informació i consentiment informat: fonamentació ètica.
  2. El consentiment informat: un procés.
  3. Excepcions.
  4. Els formularis de consentiment informat.
11. Intimitat i confidencialitat
  1. Intimitat i confidencialitat: concepte i fonamentació ètica
  2. Regulació ètica i jurídica.
  3. Excepcions.
  4. Dificultats actuals en la protecció de la intimitat i la confidencialitat.
12. Investigació amb éssers humans
  1. Problemes ètics entorn de la investigació amb éssers humans.
  2. Criteris ètics per a la investigació.
  3. La investigació amb animals: el debat sobre els drets dels animals.
13. Ètica ambiental o ecoètica
  1. Els grans problemes medioambientals.
  2. Diversitat d'ètiques ambientals.
  3. Algunes propostes normatives.

AVALUACIÓ:

Contínua (30%): Lectura de textos, resolució de casos pràctics, seminaris.
 Final (70%): Prova escrita sobre els continguts del temari.

BIBLIOGRAFIA:

- Beauchamp, T.L.; Childress, J.F. (1999). Principios de ética biomédica. Barcelona: Masson.
- Camps, V. (2005). La voluntad de vivir. Barcelona: Ariel.
- Couceiro, A. (ed.) (1999). Bioética para clínicos. Madrid: Triacastela.
- Cortina, A. (1996). El quehacer ético. Madrid: Santillana.
- Davis, A.J.; Tschudin, V.; De Raeve, L. (eds.) (2009). Ética en enfermería. Conceptos fundamentales de su enseñanza. Madrid: Triacastela.
- Gracia, D. (2007). Fundamentos de bioética. Madrid: Triacastela.
- Gracia, D. (2007). Procedimientos de decisión en ética clínica. Madrid: Triacastela.
- Gracia, D. (2004). Como los arqueros al blanco. Madrid: Triacastela.
- Gracia, D.; Júdez, J. (eds.) (2004). Ética en la práctica clínica. Madrid: Triacastela.
- Jonson, A. (2005). Ética clínica. Barcelona: Ariel.
- Rodríguez, J.M. (2008). Ética y derechos humanos en la era biotecnológica. Madrid: Dykinson.
- Simón, P. (2000). El consentimiento informado. Madrid: Triacastela.
- Torralba, F. (1998). Antropología del cuidar. Barcelona: Fundación Mapfre Medicina IBB.
- Torralba, F. (2002). Ética del cuidar. Barcelona: Fundación Mapfre Medicina IBB.

Fisiopatologia

Crèdits: 6.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

L'assignatura Fisiopatologia té com a objectiu principal que els estudiants adquireixin:

1. Coneixements més complets i aplicats sobre la Fisiologia (funcionament normal del cos humà) i la Bioquímica. És imprescindible una bona base de coneixements d'estructura i funció del cos humà.
2. Coneixements sobre els mecanismes de producció de les malalties en els diferents nivells (molecular, cel·lular, tisular, d'òrgans i sistèmic)
3. Coneixements sobre les repercussions de les alteracions fisiològiques sobre l'organisme
4. Coneixements sobre les manifestacions clíniques més importants que provoquen els canvis fisiopatològics sobre l'organisme.
5. Coneixements sobre la terminologia mèdica específica.

CONTINGUTS:

Mòdul 1: Fisiopatologia general. Patologia general bàsica

1. Concepte de salut i malaltia. Terminologia. Historia Clínica.
2. Adaptació, lesió i mort cel·lular.
3. Alteracions genètiques. Patogènesis de les malalties hereditàries. Alteracions congènites.
4. Neoplàsies. Biologia del càncer: transformació cel·lular i oncògens.
5. Alteracions de la temperatura corporal: Hipertèrmia, hipotèrmia i febre.
6. Resposta sistèmica a l'agressió (Reacció general al estrès): Estrès i adaptació.
7. Resposta de l'organisme a la lesió: Inflamació. Reparació cel·lular i cicatrització.
8. Malaltia infecciosa.
9. Fisiopatologia del sistema immune (I): Hipersensibilitat i al·lèrgia. Autoimmunitat. Immunodeficiència.
10. Fisiopatologia del sistema immune (II): Immunosupressió i trasplantament d'òrgans.
11. Fisiopatologia de l'envelliment.

Mòdul 2: Aparell Respiratori

1. Estructura i funció: Ventilació. Difusió. Perfusió.
2. Relacions ventilació-perfusió
3. Transport de gas a la perifèria
4. Control de la ventilació
5. Mecànica de la respiració
6. Patologia restrictiva, obstructiva i vascular. Espirometria
7. Insuficiència respiratòria. Gasometria.

Mòdul 3: Aparell Cardiovascular

1. Fisiopatologia de la contractibilitat. Insuficiència cardíaca. Semiologia i tipus. Mecanismes de compensació i repercussions sistèmiques. Hipertròfia i dilatació
2. Fisiopatologia de la conducció i del ritme cardíac. Arítmies.
3. Fisiopatologia valvular. Estenosis i insuficiència. Repercussions sistèmiques.
4. Fisiopatologia de la circulació coronària. Síndromes coronaris. Epidemiologia i factors de risc.
5. Insuficiència circulatòria aguda. Xoc. Síncope.
6. Fisiopatologia de la circulació perifèrica arterial i venosa.

Mòdul 4: La sang

1. Fisiopatologia general de l'hematopoesi. Aplàsia medular. Síndrome mieloproliferatiu. Síndrome mielodisplàsic.
2. Fisiopatologia dels hematies. Síndrome anèmic (hemorràgia, ferropènia i hemòlisi). Síndrome policitèmic. Grups sanguinis. Sistema ABO i Rh. Transfusions
3. Fisiopatologia dels leucòcits. Leucocitosi i leucopènia. Síndrome leucèmic.
4. Fisiopatologia dels limfòcits i òrgans linfoïdes. Adenomegàlies. Esplenisme.
5. Fisiopatologia de l'hemostàsia. Alteracions de les plaquetes i de la coagulació. Trombocitosi i trombopènia. Diatesis hemorràgica. Síndrome de hipercoagulabilitat (trombofilia). Coagulació intravascular disseminada.

Mòdul 5: Sistema Endocrí, Metabolisme i Nutrició

1. Fisiologia hormonal. Tipus i mecanisme d'acció. Regulació hormonal. Hipo i hiperfunció.
2. Fisiopatologia de l'eix hipotàlem-hipofisari. Adenohipòfisi i neurohipòfisi.
3. Fisiopatologia de la tiroïdes.
4. Fisiopatologia de les glàndules suprarenals
5. Fisiopatologia de les hormones gonadals
6. Fisiopatologia del creixement.
7. Fisiopatologia de les paratiroides i del metabolisme del calci, fòsfor i magnesi.
8. Fisiopatologia del metabolisme dels glúcids: Diabetis Mellitus.
9. Fisiopatologia del metabolisme dels lípids. Hiperlipoproteinèmies.
10. Fisiopatologia del metabolisme de les proteïnes. Amiloidosi.
11. Obesitat. Síndrome metabòlic
12. Desnutrició. Anorèxia. Alteracions de les vitamines.

Mòdul 6: Aparell Digestiu:

1. Fisiopatologia de la motilitat del tub digestiu: Disfàgia. Reflux. Estrenyiment. Ileó.
2. Fisiopatologia de la secreció del tub digestiu: Hiperclorhídria. Hipergastrinèmia.
3. Fisiopatologia de la digestió i de l'absorció. Síndrome de malaabsorció. Diarrea.
4. Fisiopatologia hepatobiliar. Icterícia i colostasi. Insuficiència hepatocel·lular. Hipertensió portal
5. Fisiopatologia del pàncreas exocrí.
6. Fisiopatologia de la circulació del tub digestiu: Hemorràgia digestiva. Isquèmia mesentèrica. (Sisíno, pag. 332)

Mòdul 7: Aparell Urinari

1. Fisiologia renal
2. Insuficiència renal aguda i crònica.
3. Alteracions de l'equilibri hidroelectrolític.

4. Alteracions de l'equilibri àcid-base.
5. Fisiopatologia de les vies urinàries i de la micció. Infecció. Obstrucció. Retenció aguda. Incontinència

Mòdul 8: Neurologia

1. Fisiopatologia del còrtex cerebral (I): Síndromes corticals funcionals: apràxia, agnòsia, afàsia, amnèsia.
2. Fisiopatologia del còrtex cerebral (II): Síndromes topogràfics: frontal, parietal, temporal, occipital.
3. Fisiopatologia de la motilitat voluntària, to muscular i reflexos.
4. Síndrome piramidal (primera motoneurona). Síndrome de la segona motoneurona.
5. Fisiopatologia de la sensibilitat. Tacte. Dolor. Temperatura.
6. Fisiopatologia de la medul·la espinal. Síndromes medul·lars.
7. Fisiopatologia de la coordinació motora, equilibri i marxa. Síndrome cerebel·lós
8. Fisiopatologia dels nuclis de la base. Parkinsonisme. Síndromes hipercinètics.
9. Fisiopatologia de la consciència. Alteracions del son. Coma.
10. Fisiopatologia de les demències.
11. Estat confusional agut. Deliris
12. Síndrome epilèptic.
13. Meningisme. Hidrocefàlia. Síndrome d'hipertensió intracranial.

Mòdul 9: Aparell Locomotor

1. Fisiopatologia òssia:
  1. Fisiologia òssia. Remodelació
  2. Fisiopatologia del metabolisme fosfocàlcic.
  3. Osteopaties metabòliques. Raquitisme i osteomalàcia. Vit. D. Osteodistrofia renal. Malaltia de Paget.
  4. Osteoporosi. Hiperostosi
  5. Estudi general de la infecció òssia. Fisiopatologia. Osteomielitis i osteïtis.
  6. Necrosi òssia avascular
  7. Estudi general de les fractures. Concepte. Etiologia. Mecanismes de producció. Reparació i fases. Clínica general.
  8. Pseudoartrosi.
2. Fisiopatologia articular
  1. Fisiologia articular
  2. Artropaties inflamatories. Artritis i poliartritis
  3. Artropaties degeneratives. Artrosi
  4. Alteracions de la mobilitat. Rigidesa i laxitud. Luxació i subluxació
3. Fisiopatologia del múscul estriat esquelètic
  1. Fisiologia del múscul esquelètic.
  2. Manifestacions de lesió muscular: debilitat, miàlgia, alteracions de la massa muscular (atrofia-hipertrofia)
  3. Alteracions de la contracció muscular: distonia, tetània, miotonia, rampes.
  4. Miopaties inflamatòries.
  5. Rabdomiòlisi.

AVALUACIÓ:

- Avaluació continuada de les activitats realitzades en els diferents mòduls, ja siguin teòriques o pràctiques.
- Realització de treballs.
- Prova final (preguntes tipus test i preguntes curtes)

La nota final s'obtéindrà dels següents paràmetres.

- 70 % Examen final
- 30 % Avaluació continuada (activitats dirigides i autònomes)
- Assistència a classe

BIBLIOGRAFIA:

- Porth, C.M. (2006). Fisiopatología. 7ª ed. Madrid: Panamericana.
- Pérez Arellano, J.L. (2006). Manual de Patología General. Sisinio de Castro. 6ª ed. Barcelona: Masson.
- Laso, F.J. (2004). Patología general. Barcelona: Masson.
- García-Conde, J. (2003). Patología general. Semiología clínica y fisiopatología. 2ª ed. Madrid: McGraw Hill.
- West, J.B. (2008). Fisiopatología Pulmonar. 7ª ed. Lippincott Williams & Wilkins.
- Müller-Sterl, W. (2008). Bioquímica. Fundamentos para Medicina y Ciencias de la Vida. Barcelona: Reverté, 2008.
- Nguyen, S.H. (2007). Manual de anatomía y fisiología humana. Madrid: DAE.
- Moore, K.L. (2009). Fundamentos de anatomía: com orientación clínica. Madrid: Wolters Kluwer.
- Thibodeau, G.A. (2007). Anatomía y fisiología. 6ª ed. Madrid: Elsevier.
- Tortosa, G.J. (2006). Principios de anatomía y fisiología. 11ª ed. Mèxic: Médica Panamericana.
- Guyton, A.C. (2006). Tratado de fisiología médica. 11ª ed. Madrid: Elsevier.

Infermeria Comunitària I

Crèdits: 3.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

L'assignatura d'Infermeria Comunitària I forma part de la matèria Infermeria Comunitària i és de caràcter obligatori. Està relacionada amb l'assignatura de Salut Pública, la de Comunicació i Educació per a la salut i Bioestadística, entre altres, de primer de grau. Té continuïtat en l'assignatura Infermeria Comunitària II.

En aquesta assignatura s'aprofundeixen els coneixements sobre la comunitat i el paper dels professionals d'infermeria en el treball comunitari. S'aporten recursos per a la identificació de necessitats i planificació d'intervencions, així com el coneixement de registres i fonts d'informació per a la recollida de dades.

Objectius:

L'assignatura té com objectius que l'estudiant sigui capaç de:

Descriure les característiques d'una comunitat i els seus grups, i les seves necessitats en salut.

Conèixer l'Atenció Primària de Salut, principis, estratègies i característiques.

Identificar les funcions d'Infermeria com a component de l'Equip d'Atenció Primària (EAP) i el seu rol en la comunitat

Planificar i portar a terme intervencions comunitàries

CONTINGUTS:

1. Mòdul 1

1. Organització de l'Atenció Primària de Salut (APS) en el marc del sistema sanitari. Àmbits d'actuació
2. Salut comunitària. Fonaments i característiques
3. Infermeria Comunitària. Fonaments i evolució
4. Influència social en la vida comunitària i familiar
5. Equip d'Atenció Primària (EAP). Infermeria en l'EAP
6. Registres i TIC a l'APS

2. Mòdul 2

1. Atenció Primària Orientada a la Comunitat (APOC). Identificació de necessitats de salut de la comunitat
2. Fonts d'informació en salut comunitària
3. Grups comunitaris
4. Planificació d'intervencions dirigides a grups de la comunitat i a la comunitat
5. Recursos per a les intervencions comunitàries
6. Intervenció comunitària

AVALUACIÓ:

Proves subjectives per avaluar continguts teòrics i activitats per avaluar els continguts pràctics, de forma continuada.

Avaluació continuada: exercicis, lectures, treballs, presentacions orals, assistència i participació a classe (60% de la nota final de l'assignatura).

Prova o proves escrita/es sobre el temari (40% de la nota final de l'assignatura).

Totes les parts cal aprovar-les de manera independent amb una puntuació igual o superior a 5 per tal d'obtenir la nota final de l'assignatura.

Els criteris d'avaluació es concretaran a l'inici de l'assignatura

BIBLIOGRAFIA:

- Alfonso, M.T. Enfermería comunitaria I. Salud Pública. Sèrie «Master de enfermería». Barcelona: Masson, 2002.
- Caja, C. Enfermería comunitaria I. Epidemiología. Sèrie «Master de enfermería». Barcelona: Masson, 2002.
- Frías Osuna, A. Enfermería comunitaria. Barcelona: Masson, 2000.
- García Suso, A.; Vera Cortés, M.; Campo Osaba, A. Enfermería Comunitaria. Sèrie «Enfermería S 21». Madrid: Difusión Avances Enfermería, 2001.
- Lilienfeld, A.; Lilienfeld, D. Fundamentos de epidemiología. Argentina: Fondo Educativo Iberoamericano, 1986.
- Muñoz Mansilla, J. Enfermería en Atención Primaria de Salud. Actualizaciones en enfermería. Madrid: Olalla-Funden, 1996.
- Martín Zurro, A.; Cano Pérez, J.F. Manual de la Atención Primaria. 4a ed. Madrid: Hancourt-Brace, 1999.
- OMS. Nuevas tendencias de educación sanitaria en la atención primaria de salud. Ginebra. Sèrie «Informes Técnicos», n. 690, 1984.
- Paret, H. Introducció a la salut comunitària. Vic: Eumo Editorial, 1990.
- Sánchez Moreno, A. i altres Enfermería comunitaria 1: concepto de salud y factores que la condicionan. Madrid: McGraw-Hill Interamericana, 2000.
- Sánchez Moreno, A. i altres Enfermería comunitaria 2: epidemiología y enfermería. Madrid: McGraw-Hill Interamericana, 2000.
- Sánchez Moreno, A. i altres Enfermería comunitaria 3: Actuación de enfermería comunitaria. Sistemas y programas de salud. Madrid: McGraw-Hill Interamericana, 2000.
- San Martín, H. Salud comunitaria: Teoría y práctica. Madrid: Díaz de Santos, 1984.

En cada tema es donarà bibliografia complementària i específica.

Pràcticum I

Crèdits: 15.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

L'assignatura Pràcticum I consta de 3 blocs, on l'estudiant ha de:

1. Realitzar intervencions i procediments vinculats amb els rols autònom i de col·laboració de l'infermer/a per tal d'adquirir habilitats bàsiques en el desenvolupament d'aquests rols.
2. Identificar les situacions que posen en perill la vida d'una persona, prendre consciència de la necessitat d'organitzar-se davant d'una situació d'urgència i/o emergència i actuar correctament davant d'aquestes situacions.
3. Integrar els coneixements, les habilitats i les actituds adquirits en les diferents assignatures durant període de pràctiques en un centre sociosanitari.

CONTINGUTS:

1. Control de la infecció.
  1. Prevenció i control de la infecció hospitalària
  2. Esterilització
  3. Mesures de precaució estàndard i aïllaments
  4. Col·locació de guants estèrils.
2. Control respiratori. Intervencions per fomentar la permeabilitat de les vies aèries.
  1. Oxigenoteràpia, nebulitzacions
  2. Fisioteràpia respiratòria
  3. Aspiració de secrecions
  4. Gasometria arterial
  5. Drenatge pleural
3. Maneig de líquids.
  1. Balanç de líquids
  2. Administració de serumteràpia
  3. Pressió venosa central i vies centrals
  4. Sondatge vesical
4. Cures a persones amb necessitats especials de nutrició.
  1. Sondatge nasogàstric (S.N.G)
  2. Nutrició enteral
  3. Nutrició parenteral
5. Tècniques de preparació i administració de medicació.
  1. Preparació de medicació parenteral
  2. Maneig dels diferents equips de serumteràpia
  3. Tècniques d'administració: subcutània, intradèrmica, intramuscular i endovenosa
  4. Tècnica de cateterització venosa, extracció mostra de sang
6. Control de la pell/ferides.
  1. Cura de drenatges
  2. Cura de ferides

7. Proves diagnòstiques.
  1. Cures pre i post exploracions
8. Mobilitzacions.
  1. Mobilitzacions a l'usuari amb situacions de dependència
9. Primers auxilis.
  1. Introducció als primers auxilis
  2. Actuació general davant d'una emergència
  3. Obstrucció de la via aèria
  4. Suport vital bàsic (SVB) i desfibrillador extern automàtic (DEA)
  5. Control de l'hemorràgia
  6. Actuació bàsica en traumatismes
  7. Alteració de la consciència
  8. Alteració neurològica
  9. Cremades
  10. Intoxicacions
  11. Alteracions per calor i fred
  12. Picades i mossegades
  13. Accidents del medi aquàtic
  14. Abordatge a la víctima traumàtica
  15. Embenats bàsics
10. Estadets clíniques.
  1. Seminari preclínic
  2. Període de pràctiques en un centre sociosanitari (vegeu Guia de Pràctiques)

AVALUACIÓ:

50% Pràctiques externes:

- 30% Pràctiques centre assistencial
- 20% Treball de pràctiques als centres

40% Pla de treball:

- 30% Prova objectiva de coneixements
- 10% Valoració seminaris

10% Assistència i actitud en els seminaris

BIBLIOGRAFIA:

- Aradilla, A. i altres (2004). Manual de procediments i tècniques d'infermeria II. Col·lecció Materials 148. Bellaterra: SP UAB.
- Berman, A.; Snyder, S.J.; Kozier, B.; Erb, G. (2008). Fundamentos de enfermería. Conceptos, proceso y prácticas. (volum I i II). Madrid: Pearson Educación.
- Chapleau, W. (2007). Primer interviniente en emergencias: Marcando la diferencia. Madrid: Elsevier.
- Creu Roja. (2007). Manual de Primers Auxilis. Madrid: Perarson Educación.
- Cruz Roja. (2009). Manual de primeros auxilios. Madrid: El País Aguilar.
- Esteve, J.; Mitjans J. (2000) Enfermería: técnicas clínicas. Madrid: McGraw Hill Interamericana.
- Lewis; Heitkemper; Dirksen. (6º ed) (2004). Enfermería Medicoquirúrgica. (Volum I i II). Madrid: Elsevier.

Parra Moreno, M.L.; Arias Rivera, S.; Esteban de la Torre, A. (1ª ed) (2003). Procedimientos y Técnicas en el Paciente Crítico. Elsevier Masson.

Pérez Viguera, J.; Juárez Torralba, J.; Laredo Ródenas, T. (1ª ed) (2010). Primeros intervinientes en las urgencias-emergencias extrahospitalarias. Arán Ed.

Perry, A.; Potter, P. (4ª ed.) (1999). Enfermería clínica: técnicas y procedimientos. Madrid: Harcourt Breace de España.

Smith, S.F.; Duell, D.J.; Martin, B. (7ª ed) (2009). Técnicas de enfermería clínica. Madrid: Pearson Educación.

Anglès per a les Ciències de la Salut ("English for Health Sciences")

Crèdits: 6.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

Anglès per a Ciències de la Salut és una assignatura instrumental que permet a l'alumnat desenvolupar les habilitats de producció i comprensió de textos orals i escrits en llengua anglesa dins d'un context d'infermeria. Els objectius específics d'aquesta assignatura són:

- Promoure l'autonomia de l'alumne per llegir, escriure i entendre textos especialitzats en Infermeria i ciències de la salut.
- Desenvolupar estratègies de comprensió lectora de textos.
- Desenvolupar estratègies d'expressió escrita de textos.
- Comprendre i desenvolupar presentacions orals acadèmiques.
- Conèixer i utilitzar les estructures gramaticals, vocabulari i expressions del camp semàntic d'infermeria i de les ciències de la salut.

Per tal d'assolir aquest objectius es revisen estructures gramaticals, es treballa les habilitats de comunicació escrita i oral i es tracta el vocabulari específic d'Infermeria i de ciències de la salut.

CONTINGUTS:

Bloc1:

1. Vocabulary: Technical health words. Lay terms. Abbreviations and acronyms.
2. Pronunciation and stress guidelines.
3. Language in use review: tenses, passive and active voice, conditionals, reported speech, modal expressions, relative clauses and linking words.

Bloc 2:

1. Working as part of a health care team. Staff, wards and departments.
2. Health and illness.
3. Taking a patient history: Anamnesis, taking obs.
4. Pain description, assessment and treatment.
5. Breaking bad news.
6. Beating E. D.

Block 3 :

1. Understanding charting and written documentation: referral forms, prescriptions, etc.
2. Research articles, abstracts and conference presentations.
3. Case presentations.

AVALUACIÓ:

Avaluació continuada de les activitats realitzades per l'estudiant a través de:

- Lectura i anàlisi d'articles d'Infermeria (15% de la nota de l'assignatura)
- Treball escrit d'aprofundiment en un tema d'Infermeria (15% de la nota de l'assignatura)
- Presentació oral sobre un tema relacionat amb Infermeria (15% de la nota de l'assignatura)
- Proves de comprensió oral (15% de la nota de l'assignatura)
- Proves per avaluar els continguts dels blocs (40% de la nota final de l'assignatura)

La qualificació final de l'assignatura és la mitjana de les notes obtingudes en les accions d'avaluació, tenint en compte que cal aprovar obligatòriament les proves dels continguts dels blocs per fer mitjana amb la resta de les notes.

BIBLIOGRAFIA:

Obligatòria: Dossier de curs

Recomanada:

- Bailey, S. (2006). Academic writing. A handbook for international students. London: Routledge.
- Bradley, R. (2004) English for nursing and health care. Milano: McGraw-Hill.
- James, D. (1995) Medicine. English for Academic Purposed Series. London: Phoenix. ELT.
- McCarthy, M.; O'Dell, F. (2008). Academic vocabulary in use. Cambridge: Cambridge University Press.
- Philpot, S.; Curnick, L. (2007). New Headway. Academic skills. Level 3. Oxford: Oxford University Press.
- Powell, M. (2010) Presenting in English. London. Heinle/ELT.
- Terry, M.; Wilson, J. (2004). Focus on academic skills. London: Pearson Longman.

Gramàtiques:

- Fuchs, M.; Bonner, M. (2001) Grammar Express for self-study and classroom us. London: Longman
- Murphy, R. (2004). English grammar in use. Intermediate. Cambridge: Cambridge University Press.

Diccionaris:

- Cambridge Word Selector Anglès-Català (Paperback) (1995) Cambridge: Cambridge University Press.
- Diccionaris monolingües.

Cures d'Infermeria en Alteracions de la Salut I

Crèdits: 6.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura té com a centre les cures d'infermeria en l'individu en situacions d'alteració de la salut, per tal d'adquirir competències, habilitats, tècniques i recursos propis de la infermeria per atendre aquelles necessitats en les quals l'individu manifesta dependència i així poder-lo ajudar al màxim a assolir la seva independència.

CONTINGUTS:

1. Control electròlits, acid-bàsic i líquids.
  1. Maneig i monitoratge de l'equilibri acidobàsic
    1. Acidosi metabòlica
    2. Acidosi respiratòria
    3. Alcalosi metabòlica
    4. Alcalosi respiratòria
  2. Maneig i monitoratge d'electròlits
  3. Maneig de líquids i electròlits
    1. Trastorns hidroelectròlits
2. Control respiratori. Intervencions per fomentar la permeabilitat de les vies aèries i l'intercanvi gasós.
  1. Maneig de les vies aèries artificials
    1. Traqueotomia/ostomia
3. Control de la perfusió tisular.
  1. Cures cardíaques
    1. Monitoratge cardíac i hemodinàmic
    2. Maneig de la insuficiència cardíaca
    3. Maneig de la disrítmia
  2. Cures circulatòries
    1. Úlceres venoses
    2. Úlceres arterials
    3. Hipertensió
    4. Embolisme perifèric
    5. Embolisme pulmonar
    6. Administració d'anticoagulants i fibrinolítics
    7. Administració de productes sanguinis
    8. Maneig del xoc
  3. Control d'hemorràgies
    1. Gastrointestinals
    2. Maneig de la hipovolèmia
4. Control de la infecció.
  1. Infeccions d'orina

2. Hepatitis víriques
5. Cures a persones amb necessitats especials.
  1. La dona mastectomitzada
  2. La persona amb cirrosi hepàtica
  3. La persona amb insuficiència renal aguda i crònica
  4. La persona colostomitzada
  5. Teràpia de diàlisi peritoneal
  6. Teràpia d'hemodiàlisi
6. Patologia.
  1. Patologia cardio- respiratòria
  2. Patologia digestiva
  3. Cirurgia mamària
  4. Patologia renal i de les vies urinàries
  5. Malalties infeccioses

AVALUACIÓ:

Resolució de casos clínics (20% de la nota final de l'assignatura).

Resolució d'exercicis/problemes (10% de la nota final de l'assignatura).

Prova escrita (70% de la nota final de l'assignatura).

La nota final serà el resultat de la ponderació de les notes obtingudes en cadascuna de les parts, sempre i quan aquestes estiguin aprovades.

BIBLIOGRAFIA:

- Parra Moreno, M.L.; Arias Rivera, S.; Esteban de la Torre, A.(1ª ed) (2003). Procedimientos y Técnicas en el Paciente Crítico. Elsevier Masson.
- Lewis, Heitkemper, Dirksen.(6a ed) (2004). Enfermería Medicoquirúrgica. (Volum I i II). Madrid: Elsevier.
- Williams Linda, S.; Hopper Paula, D. (3ª ed) (2009). Enfermería Medicoquirúrgica. Mèxic, D.F. McGraw-Hill.
- Laza Alonso, Ana Mª. (2009). Guía de cuidados en cirugía mayor ambulatoria. Madrid: Arán.
- Perales Rodríguez de Viguri, N.; López Mesa, J.; Ruano Campos, M.(4ª ed) (2007). RCP. Manual de soporte vital avanzado. Barcelona: Elsevier Masson.
- Lewis, Heitkemper i Dirksen. (6ª ed) (2004). Enfermería Medicoquirúrgica. Valoración y cuidados de problemas clínicos. (Volum I i II). Madrid: Elsevier.
- Emergency Nurses Association. (6ª ed) (2006). SHEEHY. Manual de Urgencia de Enfermería. Madrid: Elsevier.
- Martin Duce, A. (2005). Patología quirúrgica. Madrid: Elsevier.
- Farreras, P.; Rozman, C. (2000). Medicina Interna. (Volum I i II). Madrid: Harcourt Brace.
- Castellano, C.; Attie, F.; Pérez de Juan, M.A. (2ª ed) (2007). Electrocardiografía clínica. Madrid: Elsevier.

Elaboració de Projectes I

Crèdits: 3.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria Desenvolupament professional i innovació i dona a conèixer els continguts bàsics per al desenvolupament de la pràctica clínica basada en l'evidència. És una porta d'entrada al coneixement científic a partir del dubte i de l'esperit crític, elements imprescindibles per a l'aprenentatge de la presa de decisions. És una iniciació al món de la ciència i a la creació de coneixement que ha de servir per donar resposta a les preguntes que us sorgiran en la pràctica clínica, tant pel que fa a l'aplicació del coneixement existent, com pel que fa a la creació de nous coneixements a partir de plantejar projectes.

Objectius de l'assignatura:

- Conèixer les etapes del mètode científic i la seva aplicació en infermeria.
- Utilitzar les fonts d'informació més importants i les principals bases de dades en l'àmbit de la salut davant d'una necessitat informativa.
- Identificar l'estructura i el contingut d'un original en una publicació científica i dels diversos formats de presentació
- Interpretar els resultats de les publicacions científiques i utilitzar-los davant d'una pregunta per donar una resposta basada en les evidències científiques trobades.
- Conèixer i identificar en les publicacions els principals dissenys d'estudis quantitius en l'àmbit de les cures de la salut.
- Iniciar-se en el coneixement i l'elaboració d'instruments de mesura que siguin vàlids i fiables: els tests, les enquestes i qüestionaris en l'àmbit de la salut.

CONTINGUTS:

Mòdul 0. Consideracions generals de la recerca en les ciències de la salut.

1. Importància de la recerca en les ciències de la salut.
2. Avaluació prèvia i experiències en recerca dels alumnes.
3. Inversió en recerca al nostre país.
4. Finançament de la recerca.
5. Els condicionants per poder fer recerca de qualitat.
6. El treball cooperatiu interdisciplinari.

Mòdul 1. Aplicació del mètode científic.

1. L'origen del coneixement.
2. El mètode científic. Aplicació.
3. Esquema general per a l'elaboració de treballs d'investigació.

Mòdul 2. El problema origen.

1. Origen, identificació i valoració de dubtes susceptibles de constituir un problema de recerca.
2. Estratègies per a la formulació dun problema de recerca.

Mòdul 3. La revisió bibliogràfica i documental.

1. Planificació de la cerca documental. El mapa de cerca. El llenguatge.
2. Tipologia de documents i fonts de documentació.
3. La cerca a les biblioteques.
4. Estratègies de cerca a Internet.
5. La cerca en bases de dades (BBDD) en ciències de la salut.
6. Organització i selecció dels documents.
7. Bases per a la lectura crítica de la literatura. Síntesi i resum de la informació.
8. La presa de decisions basada en levidència científica.

Mòdul 4. Objectius, hipòtesis i variables.

1. Objectius. Generals i específics.
2. Formulació i tipus dhipòtesis.
3. La definició i mesura de les variables.

Mòdul 5. Mètodes quantitativs de recollida dinformació:

1. Lobservació sistemàtica.
2. Elaboració denquestes i qüestionaris en làmbit de la salut.
3. Característiques i qualitat en la confecció i utilització dinstruments de mesura. Validesa (de contingut, de correlació de criteri) i fiabilitat (estabilitat, homogeneïtat, equivalència). Precisió i exactitud.
4. Escales de mesura en ciències de la salut.

Mòdul 6. Disseny de estudi.

1. Disseny general de la recerca.
2. Tipus de dissenys de estudi en làmbit de les cures de salut..
3. Conceptes dinterès: disseny segons temporalització, lloc, nombre dindividus, manipulació de la variable, grau d'abstracció.

Mòdul 7. El mostreig.

1. Les persones de estudi. Població i mostra.
2. Teoria del mostreig.
3. Modalitats de mostreig.
4. Mida de la mostra.

AVALUACIÓ:

a) Grup (40%)

Si no ha esta possible realitzar-les en grup, s'hauran de presentar individuals.

Exposició oral d'un article publicat en una revista científica (20%)

Treballs i activitats realitzades a l'aula (20%)

- Revisió crítica d'un article (10%)
- Elaboració d'un qüestionari digital (5%)
- Revisió d'un projecte de disseny quantitatiu (5%)

b) Individual (60%)

Cerca bibliogràfica en relació a una pregunta o dubte clínic i resposta argumentada, basada en l'evidència (40%)

Prova test de coneixements (20%)

NOTA FINAL:

En l'avaluació contínua cal que totes les proves tinguin una puntuació mínima de 5 punts. Les proves amb puntuació inferior s'han de recuperar. La nota final es calcula fent la mitjana ponderada de totes les valoracions de l'avaluació continuada.

BIBLIOGRAFIA:

Álvarez Cáceres, R. (1996) El método científico en ciencias de la salud. Madrid: Díaz de Santos.

Argimon Pallàs, J.M.; Jiménez Villa, J. (1991) Métodos de investigación aplicados a la atención primaria. Barcelona: Doyma.

Badia, X.; Alonso J. (2007) La medida de la salud. Guía de escalas de medición en español. Barcelona: Tecnología y Ediciones del Conocimiento.

Bowling, A. (1994) La medida de la salud. Barcelona: Masson.

Burns, N.; Grove, S. (2004). Investigación en enfermería. (3ª ed.) Madrid: Elsevier.

Cabrero García, J.; Richart Martínez, M. (2000) Investigar en enfermería. Concepto y estado actual de la investigación en enfermería. Alicante: Universidad de Alicante.

Hulley, S.B.; Cummings, S.R. (1993) Diseño de la investigación clínica. Barcelona: Doyma.

León, O.; Montero, I. (1997) Diseño de investigaciones. (2ªed.) Madrid: McGraw-Hill-Interamericana.

Pardo de Vélez, G. (1997) Investigación en salud. Santa Fe de Bogotá: McGraw Hill-Interamericana.

Polit, Hungler (1997) Investigación científica en ciencias de la salud. Santa Fe de Bogotá: McGraw Hill-Interamericana.

Rodríguez Gómez, G. (1996) Metodología de la investigación cualitativa. Málaga: Aljibe.

Sacket, Haynes (1994) Epidemiología clínica. Madrid: Panamericana.

Taylor S.J.; Bodgan, R. (1992) Introducción a los métodos cualitativos de investigación. Barcelona: Paidós.

Tejada Fernández, J. (1997) El proceso de investigación científica. Barcelona: Fundació La Caixa.

En cada mòdul es recomanarà la bibliografia específica.

Farmacoteràpia

Crèdits: 3.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

El medicament s'ha transformat en una eina terapèutica àmpliament utilitzada. La utilització de medicaments s'ha de fer des d'un punt de vista interdisciplinari i els professionals d'infermeria necessiten uns coneixements amplis i en alguns casos especialitzats d'aquesta eina terapèutica. Els objectius de l'assignatura són:

Comprendre els conceptes generals de la farmacologia com a ciència bàsica de la farmacoteràpia.

Conèixer les diferents formes farmacèutiques en que es poden trobar els medicaments, les vies d'administració i com s'han d'utilitzar.

Descriure i comprendre els processos farmacocinètics i farmacodinàmics.

Identificar els principals medicaments dels diferents grups terapèutics i relacionar-los amb les possibles vies d'administració, indicacions terapèutiques i possibles problemes relacionats amb la seva utilització.

Saber fer els càlculs necessaris per administrar la dosi indicada en la prescripció.

Informar i formar el pacient, la família, els cuidadors i la comunitat en general, sobre l'adequada utilització dels medicaments i de les conseqüències derivades tant de la utilització racional com de la mala utilització.

Conèixer els problemes socials de l'ús inadequat dels medicaments per poder intervenir de forma eficient en la seva prevenció.

CONTINGUTS:

1. MÒDUL: Farmacologia del Sistema Nerviós
  1. Farmacologia del sistema nerviós autònom: Simpaticomimètics, simpaticolítics, parasimpaticomimètics i parasimpaticolítics.
  2. Farmacologia del sistema nerviós central: Analgèsics, anestèsics locals i generals, antiedematosos cerebrals, antiparkinsonians, antiepilèptics, antimigranyosos, hipnòtics, sedants, ansiolítics, antipsicòtics i medicaments utilitzats en el malalt de Alzheimer.
2. MÒDUL: Farmacologia del Sistema Respiratori
  1. Antitussígens centrals, expectorants i mucolítics
  2. Broncodilatadors: Centrals, β -adrenèrgics, anticolinèrgics.
  3. Corticosteroides
  4. Antagonistes de leucotriens.
3. MÒDUL: Farmacologia del Sistema Cardiovascular i del Medi Intern
  1. Cardiotònics
  2. Antiarítmics
  3. Antianginosos
  4. Diürètics
  5. Antihipertensius
  6. Hipolipemians

7. Anticoagulants.
8. Antiagregants plaquetaris.
9. Fibrinolítics.
10. Hemostàtics.
4. MÒDUL: Farmacologia del Sistema Digestiu
  1. Antiulcerosos.
  2. Antiemètics.
  3. Laxants.
  4. Antidiarreics.
  5. Dietes en situacions patològiques: Nutrició enteral i nutrició parenteral.
5. MÒDUL: Farmacologia del Sistema Musculoesquelètic.
  1. Antiinflamatoris (esteroids i no esteroids).
  2. Relaxants musculars.
6. MÒDUL: Farmacologia Antiinfecciosa i Antineoplàstica
  1. Antisèptics i desinfectants.
  2. Activitat antiinfecciosa. Factors relacionats amb la desposta: Resistències.
  3. Classificació.
    1. Antibiòtics
    2. Tuberculostàtics.
    3. Antivírics.
    4. Antifúngics.
    5. Altres antiparasitaris.
    6. Immunodepressors.
    7. Antineoplàstics.
7. MÒDUL: Farmacologia del Sistema Endocrí
  1. Medicaments en alteracions de les hormones pancreàtiques.
  2. Medicaments en alteracions de les hormones tiroïdals.
  3. Medicaments en alteracions de les hormones de la paratiroides.
  4. Antigotosos.
8. MÒDUL: Farmacologia de l'Àparell Genitourinari
  1. Incontinència urinària.
  2. Adenoma de pròstata.

AVALUACIÓ:

Es realitzarà avaluació contínua. En la nota final es tindran en compte els coneixements de contingut teoricopràctic.

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

- Una prova escrita que representarà el 90% de la nota.
- Activitats pràctiques tutoritzades el 10% restant.

Per poder fer mitjana caldrà que la prova escrita i el treball se superin, per separat, amb una nota igual o superior a 5.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

Catálogo de Especialidades Farmacéuticas. Madrid: Consejo General de Colegios Oficiales de Farmacéuticos, 2009.

López Castellano, A. i altres. Manual de Farmacología: Guía para el uso racional de medicamentos. Madrid: Elsevier, 2005.

Martindale. Guía completa de consulta farmacoterapéutica. Barcelona: Pharma, 2003.

Adams, Michael; Holland, Norman. Farmacología para enfermería: un enfoque fisiopatológico. Madrid: Pearson / Prentice Hall. 2ª edición 2009.

Katzung, Bertran G i Col. Farmacología básica y clínica. Madrid: McGraw-Hill, 11ª ed. 2010.

Mosquera, J.M.; Galdós, P. Farmacología para enfermeras. 4ª edición. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana, 2005.

Boyer, Mary J. Matemáticas para enfermeras. Mèxic D.F.: Manual Moderno. 2ª ed. 2009.

Recomanada:

Hansten, P. Interacciones Farmacológicas. Barcelona: Doyma 1988.

Manual d'estades en pràctiques tutelades. Barcelona: Mach-Travé i Universitat de Barcelona, 2005.

Infermeria Psicosocial

Crèdits: 3.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

Objectius de l'assignatura:

Que l'estudiant:

Millori l'estil relacional i adopti actituds d'ajuda en la relació infermera-pacient a partir de l'estudi i de l'anàlisi de casos.

Sàpiga utilitzar els recursos de què disposa la infermera per ajudar la persona en situació de crisi.

Analitzi els aspectes psicològics i socioculturals que influeixen en el procés d'emmalaltir i l'hospitalització.

Analitzi de quina manera la persona/família percep i afronta el procés d'emmalaltir i com repercuteix en el seu entorn.

Distingeixi els diferents aspectes psicosocials que intervenen en situacions crítiques específiques.

Identifiqui les cures psicosocials d'infermeria al malalt i la família.

Conegui i sàpiga utilitzar les habilitats necessàries per facilitar les relacions terapèutiques.

Conegui i sàpiga aplicar les diferents fases de la Relació.d'Ajuda.

CONTINGUTS:

1. Infermeria psicosocial: marc conceptual
  1. Classificació de les intervencions d'infermeria (NIC): relació entre diagnòstics i intervencions.
  2. Principales intervencions psicosocials.
2. Aspectes psicosocials de l'emmalaltir i l'hospitalització:
  1. La construcció social de la salut i la malaltia.
  2. Les actituds davant la salut, la malaltia i la mort.
  3. Factors que influeixen en la resposta a la malaltia i l'hospitalització.
  4. Fases del procés d'emmalaltir.
  5. Les organitzacions hospitalàries. Efectes psicosocials de l'hospitalització.
3. Respostes de la persona davant el procés d'emmalaltir:
  1. L'experiència subjectiva d'emmalaltir.
  2. L'ansietat.
  3. Estrés i adaptació.
  4. L'experiència de la pèrdua i el procés d'elaboració del dol.
  5. El dolor. Dimensió psicològica del dolor. El dolor crònic.
4. Suport social i salut
  1. Concepte i dimensions del suport social.
  2. El suport social com a estratègia i recurs davant la malaltia.
5. Aspectes psicosocials de les persones en situacions crítiques específiques

1. Les malalties cròniques.
2. Les intervencions quirúrgiques.
3. Les unitats de cures específiques.
4. Les malalties en fase terminal.
6. Aspectes relacionals i de comunicació
  1. Les relacions intrapersonals i interpersonals.
  2. La comunicació terapèutica-relació d'ajuda.
7. Tècniques per desenvolupar els recursos personals.
  1. Procés de resolució de problemes.
  2. Reestructuració cognitiva.
  3. Assertivitat.
8. Intervenció d'infermeria psicosocial
  1. Situacions clíniques.

AVALUACIÓ:

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

Avaluació continuada a través de treballs, seminaris i lectures obligatòries, que caldrà presentar en els terminis establerts pels professors i suposan el 50% de la nota.

Una prova escrita al finalitzar l'assignatura que suposarà el 50% de la nota i que caldrà superar amb una nota igual o superior a 5 per fer la mitjana.

BIBLIOGRAFIA:

Bermejo, J.C. Apuntes de relación de ayuda. Cuadernos del Centro de Humanización de la Salud. Santander: Sal Terrae, 1998.

Bermejo, J.C.; Carabías, R. Relación de ayuda y enfermería. Material de trabajo. Santander: Sal Terrae, 1998.

Cibanal, J.L. Técnicas de comunicación y Relación de Ayuda en ciencias de la salud. Madrid: Elsevier 2010

Cole, J. La relation d'aide. Montreal-París: L'étincelle, 1989.

Latorre. Ciencias psicosociales aplicadas II. Madrid: Síntesis, 1995.

Llor, B. Ciencias psicosociales aplicadas a la salud. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1995.

Novel, G. Enfermería psicosocial y salud mental. Madrid: Masson, 1995.

Riopelle, L. Cuidados de enfermería. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1993.

Pràcticum II

Crèdits: 9.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

L'assignatura Pràcticum II consta de 2 blocs, en què l'estudiant ha de:

1. Realitzar intervencions i procediments vinculats amb els rols autònom i de col·laboració de l'infermer/a per tal d'adquirir habilitats bàsiques en el desenvolupament d'aquests rols.
2. Integrar els coneixements, les habilitats i les actituds adquirits en les diferents assignatures, durant el període de pràctiques en un centre assistencial de pacients aguts.

CONTINGUTS:

1. Maneig de líquids.
  1. Balanç de líquids.
  2. Administració de serumteràpia.
2. Cures perioperatòries.
  1. Cures preoperatòries.
  2. Cures intraoperatòries.
  3. Cures postoperatòries.
3. Cures cardiocirculatòries.
  1. Monitoratge cardíac no invasiu.
  2. Electrocardiograma i marcapàs.
4. Seminaris simulació.
  1. Cas clínic teòric.
  2. Demostració pràctica, al laboratori, del cas clínic.
5. Estadets clíniques.
  1. Seminari pre-clínic: Procés d'atenció d'infermeria
  2. Període de pràctiques en un centre assistencial de pacients aguts (veure guia de pràctiques)

AVALUACIÓ:

50% Pràctiques externes:

- 30% pràctiques centre assistencial
- 20% treball de pràctiques al centre

50% Pla de treball:

- 30% Prova objectiva de coneixements
- 20% seminari de simulació

BIBLIOGRAFIA:

Aradilla, A. i altres (2004). Manual de procediments i tècniques d'infermeria II. Col·lecció Materials 148. Bellaterra: SP UAB.

Berman, A.; Snyder, S.J.; Kozier, B.; Erb, G. (2008). Fundamentos de enfermería. Conceptos, proceso y prácticas. (volum I i II). Madrid: Pearson Educación.

Esteve, J.; Mitjans J. (2000) Enfermería: técnicas clínicas. Madrid: McGraw Hill Interamericana.

Lewis; Heitkemper; Dirksen. (6º ed) (2004). Enfermería Medicoquirúrgica. (Volum I i II). Madrid: Elsevier.

Parra Moreno, M.L.; Arias Rivera, S.; Esteban de la Torre, A. (1ª ed) (2003). Procedimientos y Técnicas en el Paciente Crítico. Elsevier Masson.

Perry, A.; Potter, P. (4ª ed.) (1999). Enfermería clínica: técnicas y procedimientos. Madrid: Harcourt Breace de España.

Smith, S.F.; Duel, D.J.; Martin, B. (7ª ed) (2009). Técnicas de enfermería clínica. Madrid: Pearson Educación.